БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 198 (7645)
24 АВГУСТ ПАЙШАНБА 1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Пахта йиғим-теримини большевикча уюшқоқлик блан кутиб олайлик! (1-нчи бет).

Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги Давлат бюджети ва Ўзбекистон ССРнинг 1949 йилдаги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида Ўзбекистон ССР Молия министри депутат М. Исомиддиновнинг охирги сўзи (2-нчи бет).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари депутат А. Абдуллаев доклади (2-нчи ва 3-нчи бетлар).

И. Бабков.—Колхозларни йириклаштириш—қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришнинг янги йўлидир (3-нчи бет).

1951—1955 йилларда ўзаро мол етказиб бериш тўғрисидаги Совет—Финляндия Битимлари тасдиқланди (4-нчи бет).

Хавфсизлик Советининг 22 августдаги мажлиси (4-нчи бет).

Пахта тозалаш саноатини янги мавсумга пухта тайёрлайлик

Республикамизнинг поёнсиз далаларида пахтадан мўл ҳосил етишди. Йил бўйи ҳалол ва фидокорона меҳнат қилган пахтакорларимиз ўз меҳнатларининг мевасини—серҳосил ғўзаларни, чамандай очилаётган пахталарни кўриб фахрланадилар. Илғор колхозлар ва совхозлар пахта теришни ёппасига бошлаб юбориш арафасида турибдилар. Улар йиғим-теримни муваффақиятли ўтказиш учун большевикча уюшқоқлик блан тайёргарлик кўрдилар.

Мўл ҳосилни ўз вақтида, ҳеч нобуд қилмай йиғиштириб олиш ва уни давлатга топшириш, Ватанимизни пахта блан мўл-кўл та'минлаш—республикамиз партия, совет, комсомол, хўжалик ташкилотлари, қишлоқ хўжалиги ходимлари ва пахта тозалаш саноати хизматчиларининг ва бутун пахтакорларимизнинг энг муҳим ва мас'улиятли вазифасидир. Бу вазифани ўз вақтида, партия ва ҳукуматимиз талаб этган муддатларда бажариш — республикамизда пахта тайёрлашни муваффақиятли ўтказишни та'минлайди.

Ўзбекистонда пахтанинг тобора кўп етиштирилиши шубҳасиз пахта тозалаш саноатининг иш ҳажмини ниҳоятда оширади. Пахта тозалаш саноати юксалиши блан унинг олдига қўйилаётган талаблар ҳам кўпаймоқда ва ошмоқда. Қудратли машиналардан тўла ва унумли фойдаланиш, колхоз ва совхозларимиз далаларида етиштирилган пахта ҳосилини ўз вақтида, ҳеч нобуд қилмай пахта пунктларига ташиб келтириш жуда муҳимдир. Бу давр пахта тозалаш саноати ходимлари учун катта синовдир. Уларнинг яхши ишлаши тўқимачилик саноати корхоналарининг муваффақиятли ишлашини ва бу корхоналарга хомашёни ўз вақтида етказиб берилишини та'минлайди.

Большевиклар партияси ва совет ҳукумати пахта тозалаш саноати ишини янада яхшилаш ва уни ҳозирги замоннинг энг илғор, энг кучли, янги техникаси блан қуроллантириш тўғрисида ҳаммавақт ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Сталинча бешйилликлар даврида пахта тозалаш саноати турли хил машиналар блан қуроллантирилди. Қўл кучи блан бажариладиган ишлар машиналаштирилди. Республикамизнинг пахта тозалаш корхоналарида юзларча янги машиналар ва бошқа механизмлар ишлаб турипти. Машина блан терилган пахталарни тозалайдиган махсус цехлар қурилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети «1950 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашни уюштириш тўғрисида» деб чиқарган Қарорида республикамиз пахтакорлари олдига жуда муҳим вазифалар қўйди. Бу Қарорда Ўзбекистон пахта заводлари, тайёрлаш пунктлари ва трестларининг раҳбарлари, ишчи, хизматчи ва инженер-техник ходимлари олдида турган вазифалар бирмабир кўрсатиб берилган. Илғор пахта тозалаш саноатининг ходимлари партия ва ҳукуматимиз Қарорини бажариш юзасидан бирмунча иш қилдилар. Фарғона область Файзиобод пахта пункти ходимларининг мавсумга тайёргарликни намунали ўтказиш ҳақидаги чақириғи республикамиз пахта пунктларининг ходимлари томонидан қизғин ма'қулланди. Файзиобод пахта пункти ходимларининг бу ватанпарварлик чақириғи янги пахта ҳосилини қабул қилиб олиш ва уни тайёрлаш соҳасида қилинадиган ишларни қисқа муддатда бажаришга қаратилгандир.

Файзиободлилар чақириғига қўшилган Ўртачирчиқ районидаги Тўйтепа пахта пунктининг ходимлари пунктни ўз кучлари блан ремонт қилдилар, пландан ташқари 300 тонна пахта қабул қилиб олиш учун махсус жой ҳозирладилар. Бу ерда иккита хирмон қурилди. Усти ёпиқ учта катта омбор ҳозирланди. Пахтани ғарамлаш ва қоплаш ишларини машиналаштириш юзасидан тегишли тадбирлар кўрилмоқда. Пунктда бу йил 60 процент пахта машиналар блан ғарамланади ва қопланади. Шу мақсадда 3 транспортёр, 13 та станок ремонт қилинди. Пункт турли хил пахта сортлари соладиган яшиклар ҳозирлади ва уларни колхозларга юборди. Тўйтепа пункти колхозлар учун 15 минг этак тайёрлаб берди.

Самарқанд областининг Пастдарғом районидаги Жума тайёрлаш пункти, Пойариқ районидаги Челак пункти барча омборларни, пахта тўкиладиган супаларни ва пахта қуритадиган сушилкаларни ремонтдан чиқарди. Бу пунктларда тош-тарозилар тахт қилиб қўйилди. Ёнғинга қарши кураш чоралари кўрилди. Лабораторияларнинг илмий ходимлари янги ҳосилни текшириш учун ҳамма асбоб-ускуналарни тайёрлаб қўйдилар.

Пахта йиғим-терими даврида пунктларга келган колхозчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш жуда муҳимдир, қизил чойхоналар, клуб, кутубхона ва қироатхоналар очиш зарур. Қўқон шаҳридаги 2 ва 1—4 пахта заводлари, Андижон областидаги Қўрғонтепа пахта пункти, Наманган область, Тўрақўрғон районидаги 2-нчи пункт ва бошқа завод ҳамда пунктлар янги ҳосилни қабул қилиб олишга пухта тайёргарлик кўрдилар. Бу ерларда янги омборлар, майдонлар қурилди, лаборатория, электр двигательлар, радиоузеллар, умумий овқатланиш ошхоналари, чойхона ҳамда клублар ишлаб турибди.

Янги пахта ҳосилини қабул қилиб олишга саноқли кунлар қолганига қарамай, айрим пахта пунктлари ва трестлар мавсумга тайёргарлик ишларини ҳали ҳам орқага сурмоқдалар. Кўпгина пахта қабул пунктларида ремонт ишлари ва механизмларни ҳозирлаш тамом бўлгани йўқ. Самарқанд область пахта трестига қарашли Даҳбед пункти, Пойариқ районидаги Эшимоқсоқ, Комсомол районидаги Тойлоқ пунктларида омборларни, тош-тарозиларни, сушилкаларни ремонт қилиш ишлари кечиктирилмоқда. Областьнинг тўртта пахта тайёрлаш пунктида пахтани ғарамлаш ва юклаш ишлари машиналаштирилиши керак. Аммо бу муҳим иш ҳали ҳам амалга оширилмаётир. Каттақўрғон шаҳридаги пахта заводида машина блан терилган пахтани тозалайдиган цехлар очилиши керак. Аммо завод ма'мурияти бу муҳим ишга э'тиборсиз қарамоқда. Бу камчиликлардан маҳаллий партия ва совет ташкилотлари хабарсиз дейиш нотўғри бўлар эди. Лекин, кўп жойларда шаҳар, район партия ва совет ташкилотлари пахта тозалаш саноатини янги мавсумга тайёрлаш масаласи блан жиддий шуғулланмаётирлар. Ўзбекистон ССР Пахтачилик министрлиги ҳам барча пахта тозалаш саноати корхоналарини янги мавсумга ҳартарафлама пухта тайёрлаш учун тегишли тадбирлар кўрмаётир.

Яна бирнеча кундан сўнг республикамизнинг колхоз ва совхоз далаларида пахта йиғим-терими оммавий суратда бошланади. Мўл ҳосилни ўз вақтида ташиб олиш ва уни тўқимачилик саноати корхоналарига етказиб бериш—пахта тозалаш саноати ходимларининг бурчидир. Терим бошланишигача пахта заводлари, пунктларни тахт қилиб қўйиш, колхоз ва совхозларни қоп-қанорлар блан тўла та'минлаш Ўзбекистон ССР Пахтачилик министрлиги ва унинг жойлардаги бўлимлари олдида турган муҳим вазифадир. Пахтачилик министрлиги, пахта тайёрлаш трестларининг бошқарувчилари, пахта заводлари ва тайёрлов пунктларининг раҳбарлари пахтани фақат кундуз куни қабул қилиб олишга алоҳида э'тибор беришлари керак. Пунктларда пахта қуритадиган сушилкаларни ҳозирлаш, машина блан терилган пахтани қабул қилиб олишга ҳозирдан пухта тайёргарлик кўриш лозим. Пахта заводлари ва тайёрлов пунктларида нобудгарчиликка қарши кураш энг муҳим вазифа ҳисобланади. Бунинг учун пунктлар, заводлар ва йўллар ёқасига махсус яшиклар ўрнатилиши лозим. Партия ва совет ташкилотлари пахта тозалаш саноати корхоналарида янги ҳосилни қабул қилиб олиш блан боғлиқ бўлган барча ишларни ўз назоратлари остига олишлари зарур. Партия ташкилотлари пахта заводлари ва тайёрлов пунктларини малакали кадрлар блан та'минлаш, оғир ишларни машиналаштириш ва механизмлардан кўпроқ фойдаланишга алоҳида э'тибор беришлари лозим.

Янги ҳосилни қабул қилиб олишга ва уни нобуд қилмай Ватанимизнинг тўқимачилик корхоналарига етказиб бериш— пахта тозалаш саноати ходимлари олдида турган энг муҳим вазифадир.

Республикамиз меҳнаткашлари янги суғориш системасига ўтиш ҳақидаги Қарорни қизғин ма'қулламоқдалар.

Янгийўл районидаги «Коммунист» колхози ирригация ва қишлоқ хўжалигини машиналаштириш институтининг ёрдами блан республикада биринчи бўлиб янги суғориш системасига ўтади. Колхозда янги суғориш системасига ўтиш плани тузилди. Ҳозир бу план амалга оширилмоқда.
Суратда: колхоз партия бюросининг секретари ўртоқ **Мирзакарим Қосимов** колхозчиларни янги суғориш плани блан таништирмоқда.
М. Пенсон фотоси.

Янги суғориш системасига ўтиб, пахта ҳосилини оширамиз

Бизнинг колхоз а'золари СССР Министрлар Советининг «Суғориладиган ерлардан тўла фойдаланиш ва қишлоқ хўжалик ишларини машиналаштиришни яхшилаш мақсадида янги суғориш системасига ўтиш тўғрисида» деб чиқарган Қарорини қизғин ма'қулламоқдалар.

Ленин қишлоқ советидаги 5 та колхоз ҳозиргача фақат 600 гектар суғориладиган ерга эга эди. Ҳарбир колхознинг ери кичик ва бўлтак бўлганлиги учун уларда доимий кичик ариқлар жуда кўп бўлган. Шунинг натижасида 15 процент ердан фойдаланилмай келинган. Бундан ташқари сувнинг анча қисми нобуд бўлар эди.

Ҳозир қишлоқ советидаги 5 та колхоз Крупская номли колхозга бирлашди. Биз бу катта колхозда суғориш ишларини яхшилаш юзасидан тегишли тадбирларни кўрмоқдамиз. Колхоз агрономи Нормурод Элтоев ирригация ходимлари блан бирга колхозда катта ер қарталарини қандай суғориш тўғрисида маслаҳат мажлиси ўтказди. Колхозда майда ариқларни йўқотиш ҳисобига энди анча ер қўшилади. Умуман колхознинг ери 1.000 гектарга етказилади. Сув эса, илгариги 5 та катта ариқдан эмас, битта ариқдан оқади.

Колхозда илгари ер кичик бўлгани учун механизациядан фақат 50 процент фойдаланилар эди. Ер кенгайиши ва доимий майда ариқлар йўқотилиши туфайли келгуси йили ҳамма ерда механизация тўла равишда қўлланилади. Бу эса, ҳар гектар ерда ўрта ҳисобда 6 центнердан пахта ҳосилини оширишга имконият беради. Шу блан бирга ариқ қазиш, кўп миқдордаги сув тақсимловчи катта ариқни тозалаш ишларига кетадиган меҳнат анча қисқаради, ернинг суғориш аҳволи яхшиланади, ғўзаларга тушадиган ҳашаротларнинг уяси бўлган ёввойи ўтлар йўқотилади.

Колхозимиз а'золари СССР Министрлар Советининг Қарорини муҳокама қилгандан кейин келгуси йилнинг ўзидаёқ ҳамма ерда янги суғориш системасига тамомила ўтиш ва ҳар гектар ердан 50 центнердан пахта ҳосили етиштиришга қарор қилдилар.

Д. АҲМЕДОВ.

Жиззах районидаги Крупская номли колхознинг раиси.

Пахта йиғим-теримини большевикча уюшқоқлик блан кутиб олайлик!

Пахта йиғим-теримига тайёргарлик кучайтирилди

Андижон область, Марҳамат районидаги «Большевик» колхозининг а'золари Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг «1950 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашни уюштириш тўғрисида»ги Қарорини муҳокама қилгандан кейин пахта йиғим-теримига тайёргарлик ишларини кучайтириб юбордилар.

Колхоз далаларида бу йил мўл ҳосил етиштирилган. Августнинг ўтган икки ўн кунлигида ҳамма ердаги ғўза икки марта юқори сифатли парвариш қилинди. Айниқса Ғанибек Абдураҳмонов ва Ҳошим Матқосимов ўртоқлар бошлиқ бригадалар ғўзанинг сўнгги парваришини намунали ўтказмоқдалар. Бу бригадалар ҳар гектар ердан 50 центнердан пахта ҳосили беришни мўлжаллайдилар. Айрим колхозчилар ғўза парваришида яхши ташаббус кўрсатдилар. Колхозчи Зуҳра Раҳмонова ҳозиргача 400 меҳнат куни ишлади. Партия ва ҳукуматнинг пахта йиғим-теримини ўтказиш тўғрисидаги Қарори муҳокама қилинган йиғилишда ўртоқ Раҳмонова бу йилги мавсумда 15 тонна пахта териш мажбуриятини олди.

Колхоз правлениеси бу йилги мўл ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб давлатга топшириш учун аниқ план тузиб чиқди. Пахта йиғим-теримида 245 киши ишлайди. 25 августдан оммавий теримга тушилиб, 7 ноябрьда йиллик план тўла бажарилиши керак. Колхоз тузган планга мувофиқ 80 процент пахта отбор ва биринчи сортга топширилади. Ҳозир ҳамма теримчилар учун кўп хонали этак ва қоплар тахт қилиб қўйилди. (ЎзТАГ).

Пахта териш учун керакли ҳамма нарсалар тахт қилинди

Сурхондар'ё область, Термиз районидаги Сталин номли колхозда бу йил ингичка толали пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Тахминий мўлжал юзасидан ҳар гектар ерда 30 центнердан ҳосил бор. Бу эса ўтган йилги ҳосилдан икки баравар кўп. Шунинг учун колхоз правлениеси пахта йиғим-теримига яхши тайёргарлик кўриб, ишчи кучларидан 650 кишини теримга ажратди. Булар учун етарли равишда этак ва қоплар тайёрланди. 13 бригаданинг ҳаммасида хирмон жойлари тайёрланди. Автомашина ва аравалар ремонтдан чиқарилди.

Колхоз а'золари Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг «1950 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашни уюштириш тўғрисида»ги Қарорини муҳокама қилгандан кейин колхозда пахта йиғим-теримига тайёргарлик ишларини яна бир марта текшириб чиқдилар. Шу блан бирга ҳосили паст ғўзалар аниқланиб, уларни алоҳида парвариш қилишга киришилди.

Райондаги бошқа колхозларда ҳам пахта йиғим-теримига яхши тайёргарлик кўрилмоқда. Район МТСи барча терим машиналарини тахт қилиб, жойларга етказиб қўйди. (ЎзТАГ).

Шаҳрисабз МТСининг муваффақияти

Қашқадар'ё область, Шаҳрисабз МТСининг коллективи район пахтакорларининг пахтадан мўл ҳосил етиштириш йўлидаги курашига муносиб ҳисса қўшиш учун астойдил курашмоқда.

МТС 17 августда ғўзани культивация қилиш юзасидан мавсум планини 115,7 процент бажарди. 65 универсалчи ўз устига олган социалистик мажбуриятини ҳам ошириб адо этди. 1.000 гектар ердаги ғўзани культивация қилиш мажбуриятини олган стахановчи универсалчи Ражаб Ҳазратқулов ва'дасини ошириб бажарди. У ҳозиргача бир ўзи 1.752 гектар ердаги ғўзани культивация қилиб, мавсум планини 219 процент бажарди.

Шунингдек универсалчи Саид Раҳмонов, Муҳаммад Пўлатов, Қарши Муҳаммадиёров, Тошев ўртоқлар Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси очилиш кунигача ҳарбири 1.200—1.700 гектардан ердаги ғўзани культивация қилдилар.

Шаҳрисабз МТСи трактор ишларининг бошқа соҳаларида ҳам катта ютуқларни қўлга киритди. МТС 7,5 ойда трактор ишлари йиллик планини 101,7 процент бажарди. 25 трактор бригадаси йиллик ишлабчиқариш планини анча ошириб адо этди. Донгдор бригада механиги ўртоқ Мақсад Рамозонов йиллик планини 154,7 процентга етказди.

МТС коллективи пахта йиғим-терими ва кузги ишлар юзасидан ҳали ўз олдида анча вазифалар турганини яхши англаб, тайёргарлик ишларини намунали олиб бораётир. Бу йил МТС машина блан 1.050 гектар ердаги пахтани териб бериши керак. Машиналар учун 8 бригада механиги, 18 механик-ҳайдовчилар тайёрланди. Шунингдек ҳайдов тракторларининг ҳаммаси ремонтдан чиқарилиб, тахт қилиб қўйилди.

Р. МУРОДОВ.

Орден ва медальлар топширилди

СССР Олий Совети Президиумининг топширувига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари ўртоқ В. Я. Емцов 1949 йилда пахта, тамаки, ерёнғоқ ва шолидан юқори ҳосил олганликлари учун мукофотланган Тошкент область, Қорасув районидаги колхозларнинг а'золари ва тракторчилардан катта бир группасига орден ва медальлар топширди.

Жданов номли колхознинг звено бошлиқларидан Мирҳайдар Обидов, Муҳиддин Ҳамидов ўртоқларга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилгани ҳақидаги Ёрлиқ ва Ленин ордени ҳамда «Ўроқ ва Болға» олтин медали топширилди.

Жданов номли колхоз раиси Қирғизбой Абдувалиев, колхоз агрономи Е. Я. Кузьмина, колхозчилардан Комилжон Мамажонов, Назар Норов ва бошқалар Ленин ордени олдилар.

Ворошилов номли колхознинг а'зоси Ғафура Холматовага ҳам Ленин ордени топширилди. «8 Март», «XVIII Партс'езд», Свердлов номли колхозларнинг а'золаридан 21 киши Меҳнат Қизил Байроқ ордени олди. 142 кишига «Шавкатли меҳнат учун» ва «Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» медальлари топширилди.

Булардан ташқари, Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллик юбилейи муносабати блан мукофотланган партия, совет ва саноат ходимларидан 63 киши Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғини олди.

Ўртоқ В. Я. Емцов мукофотланганларни самимий табриклади ва уларнинг ишларида муваффақиятлар тилади.

БИЛДИРИШЛАР

Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети Тошкент шаҳар Советининг депутатларига билдирадики, шу йил 24 август, кеч соат 8 да, М. Горький номидаги паркнинг ёзлик театр биносида меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг X сессияси очилади.

Депутатлар кеч соат 7 дан 8 гача шу ерда рўйхатга олинадилар.

☆

Тошкент область Советининг ижроия комитети Тошкент область Советининг депутатларига билдирадики, Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг шу йил 25 августда очиладиган навбатдаги VI сессияси 29 август кундуз соат 12 га кўчирилади.

Совет Иттифоқида

ТОЖИКИСТОНДА ПАХТА ТЕРИШ БОШЛАНДИ

СТАЛИНОБОД, 22 август. (ТАСС). Тожикистоннинг Жанубидаги илғор колхозларнинг пахтакорлари ўтган йилдагига қараганда пахта теримини анча эрта бошлаб юбордилар. Ашт районининг колхозлари биринчи бўлиб теримга тушдилар. Бу районда ишга яроқли колхоз а'золарининг 80 процентдан кўпроғи теримда қатнашмоқда. Кўп теримчилар дастлабки кунларданоқ нормани ошириб бажармоқдалар. Фрунзе номли колхозда илғор теримчилардан М. Холмирзаева ва И. Назаров нормадаги 40 килограмм ўрнига ҳар куни 102—103 килограммдан пахта термоқдалар. Тельман номли, Фрунзе номли, Стаханов номли ва бошқа колхозлар кеча Конибодом пахта заводининг тайёрлаш пунктига янги пахта ҳосили ортилган биринчи карвонни жўнатдилар.

ҚОЗОҒИСТОН ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА ҚАБУЛ ИМТИҲОНЛАРИ ТАМОМ БЎЛДИ

ОЛМАОТА, 22 август. (ТАСС). Қозоғистоннинг шаҳарлари, овуллари ва ишчи посёлкаларидан олий ўқув юртларида билим олиш учун Олмаотага юзларча йигит ва қизлар келди. 26 та олий ўқув юртининг эшиклари илгариги кўчманчиларнинг болалари учун кенг очилди.

Қишлоқ хўжалиги, кончилик-металлургия, медицина, зооветеринария ва бошқа олий ўқув юртларига жуда кўп ўқувчилар қабул қилинди. С. М. Киров номидаги Қозоғистон Давлат университети 500 дан ортиқ ўқувчи қабул қилди. Университет 12 ихтисос бўйича малакали кадрлар тайёрлайди.

Университетда ўқиш учун қозоғистонлилар блан бирга Омск, Барнаул ва Фрунзедан келган йигит-қизлар ҳам имтиҳон бердилар.

Янги очилган Қарағанда медицина институти, Қизил Ўрда ва Гурьев ўқитувчилар институтлари ҳам бу йил биринчи марта студентлар қабул қилдилар.

Қозоғистоннинг олий ўқув юртларига бу йил жам'и 5.500 га яқин студент қабул қилинди.

КОНЧИЛИК МАСТЕРЛАРИ УЧУН МАХСУС МАКТАБЛАР

Кўмир саноати министрлиги кончилик мастерлари учун «Сталинуголь», «Ворошиловградуголь», «Кузбассуголь», «Кемеровоуголь» ва «Карагандауголь» комбинатлари ҳузурида махсус мактаблар очади. Бу мактабларда шахталар ва янги шахта қурилишлари учун малакали кадрлар тайёрлаб чиқарилади.

Бу мактабларга илғор ишчилар, энг яхши бригада бошлиқлари, тажрибали мастерлардан 750 киши юборилади.

Кончилик мактабларини тамомлаб чиққан кишиларга конлардаги мас'улиятли ишларни олиб бориш ҳуқуқи берилади. Ўқув муддати икки йил. Дарслар 1 октябрьда бошланади.

Кончилик мастерлари мактаблари учун энг яхши машиналар ва механизмлар блан та'минланган, лабораториялари ва ўқув кабинетлари бўлган махсус бинолар ажратилади. (ТАСС).

УКРАИНАДА ПАХТА ТЕРИМИ БОШЛАНДИ

ХЕРСОН, 22 август. (ТАСС). Областьнинг жанубий районларида пахта ўтган йилдагига қараганда йигирма кун илгари очилабошлади. Энг йирик пахтакор район ҳисобланган Скадов районида юзларча колхозчилар теримга чиқдилар. «Вторая пятилетка» колхозидаги Ерохина, Черкасова, Кононенко ўртоқлар бошлиқ звеноларнинг а'золари стахановча тинчлик вахтасида ишлаб, 25—30 килограммдан пахта термоқдалар.

«Коминтерн», «Новая жизнь», Тельман номли ва бошқа колхозларда ҳам пахта теришга киришилди. Район пахта йиғим-теримига яхши тайёргарлик кўрди. Хирмонлар, шийпонлар, сушилкалар ўз вақтида ремонт қилинди.

ЁШ ИШЧИЛАР ЎЗ МАЛАКАЛАРИНИ ОШИРМОҚДАЛАР

Қишлоқ хўжалик машинасозлиги министрлиги бу йил ўз корхоналарида кадрлар тайёрлайдиган стахановчилик мактаблари ва курсларини анча кенгайтиради.

Шу йилнинг биринчи ярмида якка ва бригада та'лими методи блан, шунингдек стахановчилик мактаблари ва курслари йўли блан ўтган йилнинг шу давридагига қараганда 40 процент кўп мутахассис тайёрланди. Ишчилар ва мастерлардан уч минг киши ўз малакасини ошириб, токарьлик, слесарьлик ва бошқа шу каби ихтисослардан иккинчи касбни ўрганди.

Корхоналар ҳузурида очилган курсларда стахановча иш методлари, машинасозликнинг илғор технологияси, металлни электр методи блан ишлаш, жадал қирқиш, деталларни яхши қуйиш методлари ўрганилмоқда.

Ёш ишчиларни ўргатишга ишлабчиқариш новаторлари, тажрибали инженерлар ва техниклар жалб қилинди. (ТАСС).

СУҒОРИЛАДИГАН ЕРЛАРДАГИ ИШЛАРНИНГ 90 ПРОЦЕНТИ МАШИНАЛАШТИРИЛАДИ

АСТРАХАНЬ, 22 август. (ТАСС). Областьнинг колхозчилари ҳукуматнинг янги суғориш системасига ўтиш тўғрисидаги Қарорини зўр қониқиш блан ма'қуллаб кутиб олдилар.

Областьда Волга-Охтуба водисидаги 23 минг гектардан кўпроқ ер суғорилади. Доимий ариқлар ўртасидаги ҳозирги участкалар 3—5 гектардан ошмайди. Бундай ерларда бой техникадан тўла фойдаланиш, колхозчиларнинг меҳнатини осонлаштириш, ҳосилни ошириш мумкин эмас. Янги суғориш системаси далаларни ишлашни яхшилаш, экин майдонларини 10—15 процент ошириш имкониятини беради.

Харабалинск районининг Молотов номли, Ворошилов номли колхозларидаги суғориладиган ерларда гектаридан 180 пуддан 240 пудгача ғалла ҳосили олинмоқда.

Областьнинг колхозларида 8 минг гектарга яқин ерга сабзавот экилмоқда. Суғориш участкалари майда бўлганлигидан бу ерларни қўл блан ишлаб, кўп меҳнат куни сарфлашга тўғри келади. Янги суғориш системаси амалга оширилганда полизларнинг 90 проценти машина блан ишланади.

ДОРИ-ДАРМОН ЎСИМЛИКЛАРИ ТАЙЁРЛАШ

Тоғ ораларида, ўрмонларда, колхоз ва совхоз далаларида дори-дармон ўсимликларини тайёрлаш қизғин давом этмоқда. СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг ма'лумотларига кўра, йил бошидан буён ўтган йилдагига қараганда 1.600 тонна кўп дори-дармон ўсимлиги тайёрланган.

Чой барги, тоғ эфедраси, ромашка ва муҳим дори-дармонлар ишланадиган бошқа хил дори-дармон ўсимликларини тайёрлаш айниқса муваффақиятли бормоқда.

1950 йилда дори-дармон етиштирадиган олтита янги махсус совхоз ташкил қилинди. Бу эса дори-дармон ўсимликлари тайёрлашни анча кўпайтиришга ёрдам берди.

Бу йил ҳаммаси бўлиб қарийб 200 хил дори-дармон ўсимлиги тайёрланди. (ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислари

Н. П. Мунько нутқи

(ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ЙЎЛЛАР БОШ БОШҚАРМАСИНИНГ БОШЛИҒИ)

Депутат ўртоқлар! Иттифоқ ҳукуматининг қарорига биноан 1949 йилда Ўзбекистонда илғор техника блан қуролланган машина-йўл станциялари ташкил қилинди. Бу эса янги йўллар қуриш ва эски йўлларни ремонт қилиш ишларини кўпроқ машиналаштириш, йўл хўжалигини ривожлантириш имкониятини берди.

Броқ, шуни э'тироф қилиш керакки, 1949 йилда республикада йўл қурилиш ишлари плани ошириб бажарилса ҳам, бу иш ҳали республика халқ хўжалигининг қолоқ бир соҳаси бўлиб келмоқда. Бунинг сабаби даставвал шундаки, янги станциялардаги бой техникадан етарли фойдаланилмаётир. Йўл станцияларининг малакали мутахассислар блан та'минланмаганлиги, шунингдек йўл ишларини ҳартарафлама машиналаштиришга доир бирқанча масалаларнинг шу чоққача ҳал этилмаганлиги машина-йўл станцияларининг ишига ёмон та'сир қилмоқда.

Бу камчиликларнинг юз беришига асосан йўл бошқармаси айблидир. Йўл бошқармаси ўзига қарашли корхоналарнинг ишига яхши раҳбарлик қилишни та'минлай олмади. Лекин, шу нарсани ҳам айтиб ўтиш керакки, меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларнинг кўпгина ижроия комитетлари машина-йўл станцияларига доим ёрдам бериб турмайдилар. Сўнгги бир ярим йил ичида биронта ҳам область ижроия комитети йўл органларининг фаолияти ҳақида уларнинг докладини эшитмаганлигини кўрсатиб ўтиш кифоядир. Район ёки область Советларининг сессияларида йўл хўжалигининг аҳволи ҳақидаги масалалар ёки йўл ишлари масалалари блан шуғулланувчи доимий комиссияларнинг ҳисоботлари камдан-кам муҳокама қилинади.

Андижон ва Самарқанд область ижроия комитетлари машина-йўл станцияларининг ишлари блан мутлақо қизиқмайдилар.

Планлаш ташкилотлари ҳам машина-йўл станцияларига ёрдам бермаётирлар. Республика Давлат план комиссияси станцияларни ёнилғи блан тартибли та'минлаб турмайди, станцияларга қўшимча машиналар ажратиш масаласини тез ҳал қилмайди. Автомобиль транспорти етишмаганлиги сабабли ер қазиш машиналаридан тўла фойдаланилмаётир.

Республикадаги ҳамма йўл қурилиши ишларини муваффақиятли бажариш учун бу ишларнинг бир қисмини колхозлар ўз зиммаларига олишлари керак. Броқ, бирқанча район ва областьларда колхозчиларнинг йўл қурилишида қатнашишларига етарли э'тибор берилмаётир. Бу район ва областьларнинг раҳбарлари яхши йўллар қуриш пахтачиликни юксалтириш учун курашда муҳим ўрин тутганлигини, йўлларнинг аҳволи ҳарбир колхоз, район ва областьнинг маданий жиҳатдан юксалишини кўрсатиб туражагини эсларидан чиқариб қўймоқдалар.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область, Сирдар'ё район Советининг ижроия комитети йўл қурилишига э'тиборсиз қарамоқда. Республика Министрлар Совети Сирдар'ё район ижроия комитетига йўлларни ремонт қилиш ва янги йўллар қуриш учун колхозчилар ажратиш ҳақида уч марта топшириқ берган эди. Лекин, район ижроия комитети бу топшириқларни бажариш учун ҳечқандай чора кўрмади.

Автомобиль йўлларининг яхши аҳволда бўлишидан айниқса манфаатдор бўлган бирқанча министрликлар ва ташкилотлар ҳам йўл ишларида қатнашишдан бош тортмоқдалар. Пахтачилик министрлиги, Совхозлар министрлиги, республика қанд лавлаги тресты ва «Уззаготтранс» каби ташкилотлар ҳукуматнинг кўрсатмалари бўлишига қарамасдан йўл ишларида қатнашиш учун зарур миқдорда автомашиналар ажратмай келаётирлар.

Депутат ўртоқлар! Республикамизда халқ хўжалиги, айниқса унинг етакчи тормоғи пахтачилик тобора ривожланаётганлиги муносабати блан автомобиль йўлларида юк ташиш тобора кучаймоқда. Яқин кунларда йўл хўжалигида энг мас'улиятли давр—колхозлардан тайёрлаш пунктларига ва тайёрлаш пунктларидан пахта заводларига янги пахта ҳосилини ташиш бошланади. Ана шунинг учун йўл қурилиши ишларида ва йўлларни ремонт қилишда яқин фурсатда кескин бурилиш ясалиши керак.

Йўл қурилиши ходимлари совет ва хўжалик ташкилотларининг энг муҳим вазифаси—пахта ташиш пайтигача йўлларни яхшилаб тузатишдан, магистрал ва қишлоқ йўлларини янада яхшилаш юзасидан берилган давлат топшириқларини муваффақиятли бажаришдан иборатдир.

Депутат Т. А. Саримсоқов нутқи

(Тельман сайлов округи)

Депутат ўртоқлар! Ўзбекистон ССР 1949 йилги Давлат бюджетининг ижро этилиши ҳақидаги якунлар республикамиз меҳнаткашлари хўжалик ва маданий қурилиш ишларининг ҳамма соҳаларида янги муваффақиятларга эришганликларини яққол кўрсатади.

Қишлоқ хўжалигини ва унинг етакчи тормоғи бўлган пахтачиликни ривожлантиришда айниқса катта муваффақиятларга эришилди.

Колхозларнинг ташкилий-хўжалик жиҳатидан мустаҳкамланиши, қишлоқ хўжалик ишларининг кенг машиналаштирилиши, илғор совет агротехника фани ва бой халқ тажрибаси ютуқларининг кенг жорий қилиниши, колхоз ва совхоз далаларида ҳосилни оширишга ёрдам беради. Республикамизда ўт-далали деҳқончилик усули, шунингдек беда блан бир қаторда бошқа ғалласимон ўтлар ҳам экиладиган пахта алмашлаб экиш усули жорий қилинмоқда, пахтанинг серҳосил нав'лари кўплаб экилмоқда. Бу эса тўқимачилик саноатининг урушдан кейинги даврда сифатли пахта толасига бўлган катта талабларини қондириш имкониятини беради.

Қишлоқ хўжалигини ва айниқса пахтачиликни янада ривожлантириш, илмий-текшириш ишларини кучайтиришни талаб қилмоқда. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ва унинг жуда кўп институтлари томонидан ўтказилаётган илмий ишлар, республика халқ хўжалигини ва унинг етакчи тормоғи бўлган пахтачиликни ривожлантиришга доир муҳим масалалар блан борган сари кўпроқ боғлаб олиб борилмоқда.

Академиянинг институтлари пахтанинг серҳосил янги нав'ларини етиштириш, ернинг унумдорлигини тобора ошириш юзасидан катта ишлар олиб бормоқдалар, янги ерларни ўзлаштириш, сувдан унумли ва тўла фойдаланиш эҳтиёжларини назарга олиб, комплекс агротехника тадбирларини ишлаб чиқмоқдалар.

Пахтанинг сифатини ва миқдорини оширишда муҳим аҳамиятга эга бўлган илмий-текшириш ишлари бу блангина чекланмайди, албатта. Пахтачиликни янада ривожлантириш блан боғлиқ яна бирқанча масалалар бор. Пахтачилик масалаларини комплекс ҳал қилиш қишлоқ хўжалик ва ирригация соҳалари блангина чекланиб қолмасдан, фаннинг бошқа соҳаларида ҳам текшириш ишлари олиб боришни талаб қилади. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси томонидан 1949 йилда муваффақиятли олиб борилган текшириш ишлари, 50 та илмий ишни амалга ошириш учун манфаатдор министрликлар ва идораларга топшириш имкониятини берди.

Броқ, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг олимлари республикамиз халқ хўжалиги олдида қарздор эканликларини, большевиклар партияси, совет ҳукумати ва шахсан ўртоқ Сталиннинг фанни ривожлантириш ҳақида тинмай қилаётган катта ғамхўрлигига муносиб бўлиш учун ҳали жуда кўп ишлар қилишлари кераклигини яхши биладилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси халқ хўжалигининг муҳим тормоқларидаги тарқоқ текшириш ишларидан халқ хўжалиги масалаларини комплекс ишлаб чиқаришга ўтди. Масалан, ҳозирги вақтда Фарғона водийсининг ишлабчиқариш кучларини комплекс ривожлантириш масалаларини илмий жиҳатдан ишлаб чиқиш давом этмоқда.

Илмий ишларимиздаги камчиликлар тўғрисида гапирганда шуни айтиш керакки, республикамиз территориясида турли идора ва министрликларга қарашли 40 дан ортиқ илмий-текшириш муассасаси қишлоқ хўжалик масалалари блан шуғулланмоқда. Бу муассасаларнинг кўпчилиги кучсиз бўлиб, илмий ходимлар блан етарли та'минланмаган, зарур илмий-методика раҳбарлиги етарли эмас. Улар кўпинча айни бир масала блан шуғулланадилар.

Бизнинг фикримизча, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ҳузурида қишлоқ хўжалик фанлари бўлими ташкил қилиб, қишлоқ хўжалик масалалари блан шуғулланувчи бирқанча кичик институтлар ва илмий-текшириш муассасаларини шу бўлимда бирлаштириш зарур. Бу тадбир қишлоқ хўжалик илмий муассасаларининг иш самарасини албатта оширади, уларнинг ишидаги параллелизмни йўқотади, давлат учун анча маблағни иқтисод қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг иш шароитини яхшилаш масаласига ҳам тўхталиб ўтиш зарур. Моддий-техника базасининг заифлиги, академиянинг ишлаш учун етарли бинолар блан та'минланмаганлиги илмий ишларни олиб боришга ёмон та'сир қилмоқда. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси қурилиши урушдан кейинги бешйиллик планга киритилмади, шунинг учун Фанлар академияси илмий муассасаларни кенгайтиришни та'минлайдиган комплекс қурилиш бош лойиҳасига эга эмас. Бу масалани ҳал қилишда бизга ёрдам берилиши керак.

Урушдан кейинги сталинча бешйилликнинг сўнгги йили республикамизнинг хўжалигини ва маданиятини ривожлантиришда янги муваффақиятлар йили бўлажаги шубҳасиздир. Ўзбек халқининг шонли коммунистлар партияси атрофига, Совет ҳукумати атрофига ва халқларнинг улуғ йўлбошчиси ўртоқ Сталин атрофига мустаҳкам жиплашганлиги бунинг учун гаровдир. (Қарсаклар).

Депутат Р. Тўхтабоев нутқи

(Охунбобоев сайлов округи)

Депутат ўртоқлар! Бизнинг муҳокамамизга қўйилган Ўзбекистон ССР Давлат бюджетидаги ҳарбир рақам улуғ Социалистик Ватанимиздаги барча халқлар каби, ўзбек халқи ҳам тинч ижодий меҳнат блан машғул эканлигини кўрсатади. Бюджетимиз халқимиз ҳақидаги сталинча ғамхўрликдан далолат беради. Бюджетимиз бошидан охиригача меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини оширишга, социалистик халқ хўжалиги ва маданиятни янада ривожлантиришни та'минлашга қаратилган.

Халқ хўжалигига ажратилган маблағ халқнинг манфаатларига хизмат қилади, бу планлар тинч қурилиш мақсадларини кўзда тутади. Капитализм мамлакатларида тамомила бошқача аҳволни кўрамиз. Бу мамлакатларда тескаричи ҳукуматлар бир тўда империалистик йиртқичларнинг манфаатини кўзлаб, меҳнаткашларнинг турмушига тобора қаттиқроқ ҳужум қилмоқдалар ҳамда миллий даромаднинг энг кўп қисмини зўр бериб қуролланиш мақсадларига ишлатмоқдалар.

Инглиз-америка империалистлари янги урушга тайёргарликни зўр бериб кучайтирмоқдалар. Биз уларнинг бу ҳаракатларига нисбатан чексиз ғазабимизни изҳор қиламиз. Америка-инглиз империалистлари халқаро ҳуқуқ тартибларини қўпол бузиб, очиқ агрессияга ўтдилар, улар Курия халқининг озодлиги ва мустақиллигига қасд қилмоқдалар. Броқ, уруш оловининг ёқувчи америка-инглиз босқинчиларининг планлари барбод бўлади. Бутун ер курраcида тинчлик тарафдорларининг қудратли ҳаракати тобора кенгайиб бормоқда. Бу ҳаракатга Совет Иттифоқи, тинчликнинг улуғ байроқдори, бутун тараққийпарвар инсониятнинг йўлбошчиси ва устози ўртоқ Сталин бошчилик қилаётганлиги блан фахрланамиз. Биз, совет кишилари, бундан кейин ҳам тинчлик ишини ҳимоя қиламиз, бутун дун'ёда тинчликнинг ишончли таянчи — улуғ Совет Иттифоқининг қудратини янада мустаҳкамлаймиз.

Депутат ўртоқлар! Фарғона областининг меҳнаткашлари, бутун ўзбек халқи блан биргаликда, Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлаш учун курашга ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар. 1949 йилда саноат ишлабчиқариши плани ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича областьда 103,2 процент бажарилди, 1950 йилнинг биринчи ярим йиллигида эса 101,8 процент бажарилди. Область 1950 йил пилла тайёрлаш ва ғалла тайёрлаш планларини муваффақият блан бажарди. Фарғона пахтакорлари колхоз далаларида фидокорона меҳнат қилиб, бу йил пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар.

Эндиликда, область колхозларида пахта йиғим-теримига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Партия, совет ҳукумати ва шахсан ўртоқ Сталиннинг ғамхўрлигидан илҳомланган Фарғона пахтакорлари ўз мажбуриятларини шараф блан бажарадилар, давлатга ўтган йилдагига қараганда бу йил янада кўпроқ пахта топширадилар.

Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги Давлат бюджети Фарғона областининг халқ хўжалиги ва маданиятини янада ривожлантиришни кўзда тутади. 1950 йилда областимизга 1949 йилда ижро этилган бюджетдагидан 9 миллион 891 минг сўм ортиқ маблағ ажратилган. Область маҳаллий саноатини ривожлантиришга ва халқ маорифи ҳамда соғлиқни сақлаш ишларини яхшилашга ҳам кўп миқдорда маблағ ажратилади.

Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги Давлат бюджети лойиҳасига бюджет комиссияси киритган ўзгаришлар ва қўшимчалар блан тасдиқлашни таклиф қиламан.

Шу блан бирга Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясидан Фарғона области учун бюджетда кўрсатилмаган бирмунча муҳим ишларга қўшимча маблағ ажратишни сўрайман. Жумладан, тўртта қишлоқ мактаби биноси қурилишини тамомлаш учун 225 минг сўм, Фарғонадаги уй-жой ва Куйбишев районида Советлар уйи қуриш учун 360 минг сўм, Киров ва Фрунзе районларида қурилаётган электр станцияларни охиригача битказиш учун 170 минг сўм ажратишни сўрайман. Бундан ташқари, область марказидан узоқдаги Сўх районини телефонлаштириш учун қўшимча равишда 100 минг сўм ажратишни талаб этаман.

Депутат ўртоқлар! Биз бу йил хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида ғоят катта программани бажаришимиз керак. Шубҳа йўқки, ўзбек халқи, шу жумладан, Фарғона областининг меҳнаткашлари ўз олдиларида турган бу вазифаларни шараф блан бажарадилар.

Совет кишилари большевиклар партиясининг раҳбарлигида, улуғ Сталиннинг етакчилигида коммунизм қурилишида янгидан-янги ғалабаларга эришажаклар.

Яшасин совет халқининг улуғ йўлбошчиси ва устози, бизларни ғалабадан ғалабаларга олиб бораётган севимли ўртоқ Сталин! (Қарсаклар).

Депутат И. М. Федоренко нутқи

(Булунғур сайлов округи)

Депутат ўртоқлар! Ўзбекистон ССРнинг сессия муҳокамасига тақдим этилган 1950 йилги Давлат бюджети халқ хўжалигига маблағ сарфлашни 1949 йилдагига нисбатан анча кўпайтиришни кўзда тутади. Тошкент области республика бюджетидаги маблағлардан бирнеча юз миллион сўм олади. Халқ хўжалигини ривожлантириш, маданиятни юксалтириш ва халқнинг фаровонлигини ошириш учун давлат томонидан бу хилда кўп маблағ сарфлаш фақат бизнинг мамлакатимизда, социализм ғалаба қозонган, коммунизм қуриш йўлига кириб олган мамлакатдагина мумкин.

Тошкент область халқ хўжалигининг асосий тормоғи пахтачиликдир. Пахтачиликни янада ривожлантириш Тошкент область меҳнаткашларининг энг муҳим вазифасидир. Тошкент областида пахта майдонларини кенгайтириш Мирзачўл ерларини ўзлаштириш блан чамбарчас боғлангандир.

Шуни э'тироф қилиш керакки, биз Мирзачўлни ўзлаштириш юзасидан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг 1949 йил 15 апрельда чиқарган қарорида белгиланган ишлар программасини амалга ошириш соҳасида ҳали жуда кам иш қилдик.

Мирзачўл ерларини ўзлаштиришдаги энг катта камчилик—бу районнинг лойиҳа материаллари блан та'минланмаганлигидир. Шу сабабли янги ерларни ўзлаштириш кўпинча лойиҳасиз олиб борилмоқда. Лойиҳа материалларининг йўқлиги қандай оқибатларга сабаб бўлганлигини қуйидаги мисолдан кўриш мумкин. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети ўз қарорларида 1950 йил 15 июньгача ҳарбир колхозга 1951 йилда экиш учун янги суғориладиган қўриқ ерлар ажратиб бериш, ҳамма мелиорация ишларини зарур лойиҳа ҳужжатлари блан та'минлаш, кузгача ана шу ерларда ҳамма ирригация-мелиорация ишларини тамомлаш мажбуриятини юклаган эдилар.

Броқ амалда бу ишларга ҳали киришилмаган. Ўзбекистон ССР Пахтачилик министрлиги блан Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министрлиги ўртасида ҳозиргача тортишув бораётир. Пахтачилик министрлиги Сув хўжалиги министрлигидан план топшириқлари тузиш ва ўзлаштириладиган ерларни кўрсатиб бериш учун қидириш материалларини тақдим этишни талаб қилмоқда. Сув хўжалиги министрлиги эса Пахтачилик министрлигидан қидириш ишлари ўтказиладиган ва техник ҳужжатлар тайёрланадиган ерларни кўрсатиб беришни талаб қилмоқда. Пахтачилик ва Сув хўжалик министрликлари ўзаро мунозара қилиб вақтни ўтказмоқдалар, шу блан 1951 йилда янги ерларни ўзлаштириш топшириқларининг бажарилишини қийинлаштирмоқдалар. Муҳим халқ хўжалиги масалаларини ҳал қилишдаги бундай сансалорликка барҳам бериш керак.

Мирзачўлдаги янги ерларни ўз вақтида муваффақиятли ўзлаштириш учун мавжуд ирригация тормоғини қайтадан қуриш ва коллектор-зовурлар қазиш лойиҳасини тайёрлаш зарур. Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги министрлиги Мирзачўл ерлари учун қисқа муддатда лойиҳа материаллари тайёрлаши керак. Бу эса ишимизни тезлаштиради ва яхшилайди.

Янги ерларни ўзлаштиришдаги яна бир камчилик ер қазиш ишларининг етарли машиналаштирилмаганлигидир. Ҳозирги вақтда экскаваторлар ариқ ва зовурлар қазишда колхозчиларга катта ёрдам бермоқда. Лекин ерларни планлаштириш ва бошқа шу каби бирқанча оғир ишларга келганда, бу ишлар бор машиналардан яхши фойдаланилмаганлигидан одатда қўл блан бажарилмоқда.

Мирзачўлда мактаблар, касалхоналар, кинотеатрлар ва бошқа маданий-маиший ҳамда оқартув муассасалари қуриш учун ажратилаётган маблағлардан жуда қониқарсиз фойдаланилмоқда. Бу ҳол Мирзачўл районидагина эмас, Тошкент областининг бошқа районларида ҳам сезилади. Колхоз қурилиши масалалари блан қишлоқ ва колхоз қурилишлари бўлими, шунингдек кўчирилган хўжаликлар учун уй-жойлар қурувчи область бинокорлик конторасн шуғулланади. Лекин мактаб ва касалхоналар, санатория ва кинотеатрлар қуриш блан ҳечким шуғулланмайди. Тошкент областида махсус қурилиш трести ташкил қилиш масаласи кўндаланг бўлиб қолди. Бу трест ана шу ишлар блан шуғулланиши керак. Мен сессиядан республика министрлар Советига бу масалани муҳокама қилишни топширишни сўрайман.

Тошкент область ижроия комитети сессиядан қўшимча маблағлар беришни сўрайди. Биз мактабларга асбоб-ускуналар сотиб олиш учун 1 миллион сўм, даволаш муассасаларига асбоблар сотиб олиш учун 500 минг сўм, транспорт воситалари сотиб олиш учун 200 минг сўм қўшимча маблағ берилишини сўраймиз. Район ижроия комитетлари ва бўлимларга асбоб-ускуналар сотиб олиш учун бериладиган маблағни 400 минг сўм кўпайтириш зарур. Биз районлардаги ба'зи район Советлар уйларини ва коммунал уй-жойларни ремонт қилиш, шаҳар ва район ЗАГС бюроларининг биноларини ремонт қилиш ва жиҳозлаш учун 1.400 минг сўм қўшимча маблағ ажратилишини сўраймиз.

Депутат ўртоқлар! Тошкент областининг меҳнаткашлари урушдан кейинги сталинча бешйилликнинг охирги йили планини тўла ва ошириб бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Улар 1950 йилда давлатга ўтган йилдагидан анча кўп пахта топширишни энг муҳим ватанпарварлик бурчлари деб биладилар. Бу — совет халқини коммунизм сари бошлаб бораётган улуғ йўлбошчимиз ва устозимиз ўртоқ Сталин олдиндан белгилаб берган кўрсатмаларини амалга ошириш учун олиб борилаётган умумхалқ курашига бизнинг энг муносиб ҳиссамиз бўлади. (Қарсаклар).

Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги Давлат бюджети ва Ўзбекистон ССРнинг 1949 йилдаги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида

Ўзбекистон ССР Молия министри депутат М. Исомиддиновнинг охирги сўзи

Депутат ўртоқлар! Ўзбекистон ССР Олий Советининг музокараларда сўзга чиққан депутатлари Ўзбекистон ССР Министрлар Совети томонидан муҳокамага қўйилган Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги Давлат бюджетининг лойиҳаси ва 1949 йилги бюджетнинг ижроси ҳақидаги ҳисоботни якдиллик блан ма'қулладилар.

Улар 1949 йил халқ хўжалик планининг барча вазифаларини бажаришни та'минламаган бирқанча министрликлар, идоралар ва хўжалик органларининг ишини жуда тўғри танқид қилдилар. Ўзбекистон ССР Олий Совети Бюджет комиссиясининг Раиси депутат Дўстовнинг қўшимча докладида ва бошқа депутатларнинг нутқларида республика Молия министрлиги ва унинг жойлардаги органларининг иши жуда тўғри танқид қилинди.

Республика министрликлари, идоралари, хўжалик ташкилотлари ва корхоналарининг раҳбарлари бу танқидлардан ўзлари учун тегишли хулосалар чиқариб олишлари, 1950 йилда республика саноатининг барча тормоқлари, шу жумладан кооперация саноати маҳсулот ишлаб чиқариш ва маҳсулот таннархини камайтириш юзасидан халқ хўжалик планларини миқдор ва сифат кўрсаткичлари бўйича бажаришни та'минлашлари учун, бюджетдан капитал қурилишга ажратилган маблағлардан самарали фойдаланиш учун, планда кўрсатилган янги корхоналарни сўзсиз ишга тушириш ҳамда бюджетга тўловлар бўйича ўз мажбуриятларини тўла бажариш учун курашишлари керак.

Бизнинг бинокорларимиз айниқса муҳим вазифаларни бажаришлари керак. Улар қурилишларни лойиҳалашда ортиқча сарфларга йўл қўйиш каби зарарли усулга, жумладан асосий ва қўшимча бинолар ва иншоотларнинг майдонлари ҳамда ҳажмларини ошириш каби ҳолларга барҳам беришлари керак, завод территориясининг ҳажмларини кўпайтириш, цехларнинг олис-олис ерларга тарқалиб кетиши, эскириб қолган конструкция формалари ва ҳоказоларга чек қўйишлари керак. Қурилишнинг сметада кўрсатилган баҳоси камайтирилганда, қурилиш материалларини мумкин қадар арзонлаштириш учун, қурилишларимиздаги барча ички манба'ларни сафарбар қилиш учун курашмоқ лозим.

1950 йил ирригация қурилиши соҳасидаги қолоқликни қат'ий тугатиш йили бўлсин. Ирригация қурилишининг республика қишлоқ хўжалигини ва унинг асосий тормоғи бўлган пахтачиликни янада ривожлантириш соҳасидаги вазифалар даражасида олиб бориш керак.

Маориф ва Соғлиқни сақлаш министрликлари, меҳнаткашлар депутатлари область, шаҳар ва район Советлари, Молия министрлиги ва унинг маҳаллий органлари 1950 йилда ижтимоий, маданий тадбирлар юзасидан тузилган халқ хўжалик плани вазифаларини бажармаслик каби ҳолларга барҳам беришлари ҳамда бюджетдан мана шу мақсадга ажратилган барча маблағлардан самарали фойдаланишни та'мин этишлари керак.

Давлат маблағларини иқтисод қилиб сарфлаш республика министрликлари, идоралари, хўжалик органлари, корхоналари ва муассасаларининг ишидаги асосий усул бўлиши лозим.

Дастлабки, жорий ва кейинги назоратни мумкин қадар кучайтириш керак. Министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари шу нарсага катта э'тибор беришлари лозим. Чунки ички молиявий назоратни ҳартомонлама тартибга солиш йўли блангина давлат молия интизомини бузиш ҳолларини йўқотиш ҳамда халқ хўжалигидаги барча манба'ларни топиб, улардан ишлабчиқаришни мумкин қадар кўпайтириш ва халқ хўжалигида жамғармаларни ошириш учун, социалистик ишлабчиқариш сур'атларини янада кучайтириш учун фойдаланиш мумкин бўлади.

Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область, шаҳар ва район ижроия комитетлари бюджетнинг даромад қисмини бажариш масалаларига айниқса катта э'тибор беришлари керак.

Самарқанд областида 1949 йилда 28 та даромад манбаидан 19 таси бўйича маҳаллий бюджет 34 миллион сўмдан кўпроқ миқдорда бажарилмаган, Тошкент области бўйича 10 та манба' бўйича 30 миллион сўмдан ошиқроқ, Қашқадар'ё областида 23 манба' бўйича 12 миллион сўм миқдорида бажарилмаган ва ҳоказо.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1950 йил халқ хўжалик планининг барча вазифаларини министрликлар, идоралар, хўжалик органлари ва муассасалар қандай бажараётганликлари устидан назоратни кучайтиражаги ҳақида сизларни хабардор қилиш менга топширилди.

Менга Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессиясига яна шуни ҳам айтиш топширилдики, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Олий Совети Бюджет комиссиясининг таклифларига қўшилади. Бу таклифларга биноан, республика бюджетида турган даволаниш муассасаларининг капитал ремонти учун бюджетни ижро этиш тартибида 600 минг сўм, медицина олий ўқув юртларининг илмий харажатлари учун 300 минг сўм маблағ ажратилади.

Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги Давлат бюджети муҳокама қилинган вақтда ба'зи депутатлар бир қатор тадбирларни амалга ошириш учун бюджетдан маблағ ажратишни кўпайтиришни таклиф қилдилар.

Министрлар Совети Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги Давлат бюджетини ижро этиш тартибида бюджетдаги лимитли катта қурилишларга ажратилган киримлар ва маблағларни қайта бўлиш ҳисобига қуйидаги депутатларнинг талабларини қондиришни мумкин деб ҳисоблайди:

1. Тошкент областининг Чиноз районида Советлар уйини тиклаш учун
210 минг сўм.
2. Фарғона областининг Куйбишев районида Советлар уйи қурилишини тамомлаш учун
150 минг сўм.
3. Фарғона областидаги Фрунзе ГЭСининг двигателини монтаж қилиш учун
80 минг сўм.
4. Қўқон шаҳридаги театрни тиклаш учун
100 минг сўм.
5. Тўрткўл шаҳридаги техникумни Нукус шаҳрига кўчириш учун
214 минг сўм.
6. Қорақалпоғистон АССРдаги қурилиш трестининг оборот маблағларидаги узилишни қоплаш учун
200 минг сўм.

Депутатлардан Ҳусаинов, Усмонов, Эшонтўраева, Жўраев, Хожибеков, Федоренко, Жуманазаров, Мунько, Шарипова, Тўхтабоев шаҳар ва районлардаги уй-жой коммунал қурилиши, йўл қурилиши ва ободончилик учун, мактаблар, Советлар уйи қурилиши учун, Ҳамза номли театрга қишлик бино қуриш учун, Горький номли ва Ҳамза номли театрларга ёзлик майдонлар қуриш учун, мактаблар ва даволаниш муассасаларига асбоб-ускуна ва жиҳозлар сотиб олиш учун кўпроқ маблағ ажратишни сўрадилар.

Бу таклифларнинг ҳаммаси 1950 йил халқ хўжалик планида белгиланган марказлаштирилган ва марказлаштирилмаган капитал қурилишларга ажратилган маблағларни кўпайтириш блан боғлиқдир. Шунинг учун ҳам депутатларнинг капитал қурилишларга маблағлар ажратишни кўпайтириш ҳақидаги бу таклифларини Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, қурилиш об'ектларининг муҳимлигини ва капитал қурилишларга ажратилган маблағларнинг ўзлаштирилишини ҳисобга олиб, кейинчалик кўриб чиқади, айрим ҳолда қарорлар қабул қилинади, айрим таклифлар эса 1951 йил учун халқ хўжалик плани тузилган вақтда ҳисобга олинади. Депутат Шарипованинг Сариосиё район ижроия комитетига автомашина ажратиш ҳақидаги илтимосини Ўзбекистон ССР Министрлар Совети имконият бўлиши блан дарҳол қондиради.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, ба'зи областьлар халқ хўжалиги капитал қурилишлари учун бюджетдан ажратилган маблағлардан қониқарсиз фойдаланмоқдалар. 1949 йилда бу маблағлардан Самарқанд областида 83,1 процент, Хоразм областида 88,6 процент, Тошкент шаҳрида 91,2 процент, Андижон областида 94,1 процент фойдаланилди.

Бу областьлардаги область ижроия комитетлари ва меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети халқ хўжалиги учун бундан кейин ажратиладиган барча маблағлардан сўзсиз ва самарали фойдаланиш учун барча тадбирларни кўришлари лозим.

Депутат ўртоқлар! Ўзбекистон ССРнинг Давлат бюджети, ССР Иттифоқининг бюджети каби Совет давлатининг мустаҳкам тинчлик сиёсатини ўзида акс эттиради. Совет Иттифоқидаги барча халқлар каби ўзбек халқи ҳам урушдан кейинги сталинча бешйиллик планни тўла ва ошириб бажариш учун, саноат ва қишлоқ хўжалигини янада зўр бериб ривожлантириш учун, халқимиз маданияти ва фаровонлигини янада яшнатиш учун мислсиз ватанпарварлик туйғуси блан тўлиб-тошган ҳолда социалистик мусобақани қизитиб юбормоқда.

Ўзбек пахтакорлари 1950 йилда пахта тайёрлаш давлат планини тўла ва ошириб бажаришга астойдил бел боғлагандирлар.

Урушдан кейинги сталинча бешйилликнинг охирги йил халқ хўжалик планини бажариш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақаси Ўзбекистон ССРнинг 1950 йилги Давлат бюджетининг муваффақиятли бажарилишининг гаровидир.

Большевиклар партияси, совет халқи эришган барча ғалабаларнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси, севимли доҳиймиз ўртоқ Сталин бизларни коммунизм тантанаси сари комил ишонч блан олға бошлаб бормоқда! (Қарсаклар).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари депутат Азиз Абдуллаев доклади

Депутат ўртоқлар!

СССР Олий Совети шу йил 17 июньда СССР Олий Совети Президиумининг «СССР Ҳарбий-Денгиз министрлиги ташкил этиш тўғрисида»ги 1950 йил 25 февраль Фармонини тасдиқлаб, СССР Конституциясининг 77 ва 78 моддаларига тегишли ўзгаришлар киритди.

СССР Қуролли Кучлар министрлигидан Ҳарбий-Денгиз Кучлари ажратилиб, СССР Ҳарбий-Денгиз министрлиги ташкил қилиниши муносабати блан СССР Қуролли Кучлар (иттифоқ-республика) министрлигига СССР Ҳарбий министрлиги номи берилди.

Шунга кўра Ўзбекистон ССР Конституциясининг 50-нчи моддасини СССР Конституциясининг 78-нчи моддасига мувофиқлаштириб, Ўзбекистон ССР Қуролли Кучлар министрлигига Ўзбекистон ССР Ҳарбий министрлиги номини беришимиз лозим.

СССР Олий Совети Президиумининг «СССР Пахтачилик министрлиги тузиш тўғрисида» 1950 йил 5 апрельда чиқарган Фармонига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми Ўзбекистон ССР Пахтачилик (иттифоқ-республика) министрлиги тузиш тўғрисида 1950 йил 24 апрельда Фармон чиқариб, унга колхозлар ва совхозларда пахта етиштириш ишларига раҳбарлик қилиш, шунингдек пахта тайёрлаш ва пахтани дастлабки ишлашга раҳбарлик қилиш вазифасини юклади.

Ўзбекистон ССР Пахтачилик министрлиги тузиш, Ўзбекистон ССР Конституциясининг иттифоқ-республика министрликлари рўйхатини ифода этадиган 50-нчи моддасига ҳам ўзгариш киритишни талаб қилади.

(ОХИРИ УЧИНЧИ БЕТДА)

Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислари

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари депутат Азиз Абдуллаев доклади

(БОШИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Бундан бирқанча вақт илгари енгил саноат ва тўқимачилик саноати министрликларининг бирлаштирилиши ва Ўзбекистон ССР Пахтачилик министрлиги тузилиши муносабати блан, Ўзбекистон ССР Конституциясининг меҳнаткашлар депутатлари область ва район Советлари ижроия комитетларининг бўлим ва бошқармалари рўйхатларини ифодалайдиган 90 ва 93-нчи моддаларига ҳам ўзгаришлар киритиш лозим.

Шу масалалар юзасидан муҳокамангизга қуйидаги Қонун лойиҳалари киритилади:

Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонун)нинг 50-нчи моддасини ўзгартиш тўғрисида Қонун.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

СССР Конституциясининг 78-нчи моддасига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Қуролли Кучлар министрлиги Ўзбекистон ССР Ҳарбий министрлиги деб аталсин.

Ўзбекистон ССР Конституциясининг 50-нчи моддасига ўзгариш киритиб, «Қуролли Кучлар министрлиги» сўзи «Ҳарбий министрлик» деб ёзилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Пахтачилик министрлиги тузиш тўғрисида»ги Фармонини тасдиқлаш ҳақида Қонун.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР да Пахтачилик министрлиги тузиш тўғрисида»ги 1950 йил 24 апрель Фармони тасдиқлансин.

2. Ўзбекистон ССР Конституциясининг 50-нчи моддасига ўзгариш киритиб, «Молия министрлиги» сўзидан кейин «Пахтачилик министрлиги» деб ёзилсин.

Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонун)нинг 90 ва 93-нчи моддаларига ўзгариш киритиш тўғрисида Қонун.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонун)нинг 90 ва 93-нчи моддаларига қуйидаги ўзгаришлар киритилсин:

90-нчи моддадаги «Озиқ-овқат саноати» сўзларидан кейин «Тўқимачилик саноати» сўзи чиқариб ташланиб, «Пахтачилик» сўзи қўшилсин.

93-нчи моддадаги «Автомобиль транспорти» деган сўздан кейин, «Коммунал хўжалиги, Маҳаллий саноат ва Пахтачилик бўлимлари» деган сўзлар қўшилиб, бу моддалар қуйидагича ёзилсин:

90-нчи модда. Меҳнаткашлар депутатларининг область Советлари ижроия комитетларининг қуйидаги бўлимлари ва бошқармаларини тузадилар:

Автомобиль транспорти;
Сув хўжалиги;
Йўллар;
Соғлиқни сақлаш;
Коммунал хўжалиги;
Маданий-оқартув ишлари;
Маҳаллий саноат;
Халқ маорифи;
Умумий;
Ижтимоий та'минот;
Сан'ат ишлари;
Савдо;
Молия;
Кинолаштириш ва қишлоқ хўжалиги бошқармалари;
План комиссияси;

ижроия комитетнинг раиси қошида кадрлар секторини тузади; бундан ташқари, областьнинг хўжалик хусусиятларига қараб, Енгил саноат, Ўрмон хўжалиги, Гўшт ва сут саноати Озиқ-овқат саноати, Пахтачилик (иттифоқреспублика) министрликларининг тасдиқи блан, меҳнаткашлар депутатларининг область Советлари қуйидаги бўлимларни ёки бошқармаларни тузадилар:

Енгил саноат;
Ўрмон хўжалиги;
Гўшт ва сут саноати;
Озиқ-овқат саноати;
Пахтачилик.

93-нчи модда. Меҳнаткашлар депутатларининг район Советлари ижроия комитетларининг қуйидаги бўлимларини тузадилар:

Сув хўжалиги;
Йўллар бўлими;
Соғлиқни сақлаш;
Маданий-оқартув ишлари;
Халқ маорифи бўлими;
Умумий;
Қишлоқ хўжалиги;
Ижтимоий та'минот;
Савдо;
Молия;
План комиссияси;

ижроия комитетларнинг раиси қошида кадрлар секторини тузадилар; бундан ташқари, район хўжалигининг хусусиятларига қараб, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг тасдиқи блан, меҳнаткашлар депутатларининг район Советлари автомобиль транспорти, коммунал хўжалиги, маҳаллий саноат ва пахтачилик бўлимлари тузадилар.

Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонун)даги ба'зибир аниқсизликларни йўқотиш мақсадида Конституциянинг айрим моддаларини тўлдириш ва ўзгартириш тўғрисида қуйидаги қонун лойиҳаси Сизларнинг тасдиқингизга киритилади:

Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонун)нинг айрим моддаларини тўлдириш ва ўзгартиш тўғрисида Қонун.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон ССР Конституцияси (Асосий Қонун)нинг 75, 80, 85, 87, 100, 133 ва 138-нчи моддалари «посёлка» сўзи блан тўлдирилсин.

2. 74, 76, 78, 82, 84, 86, 100, 102, 107, 115, 133 ва 142-нчи моддаларидан: «Округ», «Округлар», «Округ суди» ва «Округ судлари» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

3. 46-нчи модданинг «ж» ва «з» пунктларидаги «ЎзССР» деган сўз ўрнига «Ўзбекистон ССР» сўзи ёзилсин ва 61, 62, 64, 65, 68, 72 ва 73-нчи моддалардаги «Қорақалпоғистон Автоном Республикаси» сўзи ўрнига «Қорақалпоғистон АССР» деб ёзилсин.

СССР Олий Советининг Президиуми «Кўп болали ва ёлғиз оналарга давлат ёрдами ишларини яхшилаш ва хотин-қизларнинг меҳнат ҳамда турмуш шароитларини яхшилаш тўғрисида» 1949 йил 19 майда Фармон чиқарди. Бу Фармоннинг 4-нчи моддасига мувофиқ, ҳомиладор хотинларни ва бола эмизувчи оналарни ишга олишни рад қилган ва шу сабабли иш ҳақини камайтирган идора бошлиқлари жиноий жавобгарликка тортиладилар.

СССР Олий Советининг Президиуми иттифоқдош республикаларнинг Жиноят Кодексларини мазкур Фармоннинг 4-нчи моддасига мувофиқлаш вазифасини топширди.

Шу Фармонга мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми «Ўзбекистон ССР Жиноят Кодексининг 170⁶ моддасини тўлдириш тўғрисида» 1949 йил 11 августда Фармон чиқарди. Бу Фармон Ўзбекистон ССР Олий Совети томонидан тасдиқланиши лозим.

Қуйидаги Қарор лойиҳаси тасдиқларингизга тақдим этилади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Жиноят Кодексининг 170⁶ моддасини тўлдириш тўғрисида»ги Фармонини тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР Жиноят Кодексининг 170⁶ моддасини тўлдириш тўғрисида»ги 1949 йил 11 август Фармони тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1950 йил 15 апрельда чиқарган Фармонига мувофиқ, Ўзбекистон ССР составида Янгибозор, Пешку, Чархин, Чортоқ ва Бўз районлари ташкил қилинди.

Шу масала юзасидан Сизларнинг тасдиқингизга қуйидаги лойиҳа тақдим этилади:

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР составида янги районлар ташкил қилиш тўғрисида»ги Фармонини тасдиқлаш ҳақида Қонун.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўзбекистон ССР составида янги районлар ташкил қилиш тўғрисида»ги 1950 йил 15 апрель Фармони тасдиқлансин.

Депутат ўртоқлар!

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми 1950 йил 24 апрельда чиқарган Фармони блан ўқишга юборилганлиги туфайли ўртоқ Абдужаббор **Абдураҳмоновни** Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси вазифасидан озод қилди.

Президиум Сизнинг тасдиқингиз учун қуйидаги лойиҳани киритади:

Ўртоқ Абдужаббор **Абдураҳмоновни** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раиси вазифасидан озод қилиш тўғрисида Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

Ўртоқ Абдужаббор **Абдураҳмонов** Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми 1950 йил 24 апрельда чиқарган Фармони блан ўртоқ Абдураззоқ **Мавлоновни** Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси қилиб тайинлади.

Олий Совет Президиуми ўртоқ Абдураззоқ **Мавлоновни** Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Министрлар Советининг Раиси қилиб тайинлаш ва шу масала юзасидан қуйидаги Қарор лойиҳасини қабул қилиш тўғрисида таклиф киритади:

Ўртоқ **А. Мавлоновни** Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси қилиб тайинлаш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

Ўртоқ Абдураззоқ **Мавлонов** Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси қилиб тайинлансин.

Депутат ўртоқлар!

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми 1950 йил 24 май Фармони блан ўртоқ **М. И. Кичановни** бошқа ишга ўтганлиги муносабати блан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасидан озод қилди.

Худди шундай сабаб блан Олий Совет Президиуми 1950 йил 27 июньда Фармон чиқариб, ўртоқ **Р. М. Глуховни** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари вазифасидан озод қилди.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми 1950 йил 24 апрель Фармони блан ўртоқ **М. Ғ. Ваҳобовни** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлади.

Шу масала юзасидан қуйидаги Қарор лойиҳасини ўқиб беришга рухсат этасиз:

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўртоқ **М. Ғ. Ваҳобовни** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлаш тўғрисида»ги Фармонини тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

Ўртоқ Мавлон Ғаффорович **Ваҳобов** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми 1950 йил 16 май Фармони блан ўртоқ **Г. А. Габриэльянни** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлади.

Шу масала юзасидан Сизларнинг тасдиқингизга қуйидаги Қарор лойиҳасини тақдим этишга рухсат этасиз:

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўртоқ **Г. А. Габриэльянни** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлаш тўғрисида»ги Фармонини тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

Ўртоқ Гайк **Аветисович Габриэльян** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тасдиқлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми 1950 йил 27 июнь Фармони блан **А. Н. Рудинни** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлади.

Бу масала юзасидан қуйидаги Қарор лойиҳаси киритилади:

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг «Ўртоқ **А. Н. Рудинни** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлаш тўғрисида»ги Фармонини тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

Ўртоқ Александр Никитович **Рудин** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тасдиқлансин.

Депутат ўртоқлар!

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг тақдимига мувофиқ, Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми бирнеча министрларни ишдан озод қилди ва янги кишилар тайинлади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1949 йил 8 сентябрьда чиқарган Фармони блан ўртоқ **К. Ну'монов (Яшин)** Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Сан'ат ишлари бошқармасининг бошлиғи вазифасидан озод қилинди;

1950 йил 24 апрель Фармони блан ўртоқ **Қ. Р. Раҳимов** Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министри вазифасидан озод қилинди;

1950 йил 9 май Фармони блан ўртоқ **Д. С. Сариқулов** Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министри вазифасидан озод қилинди;

1950 йил 27 июнь Фармони блан ўртоқ **Ҳ. Т. Тўлаганов** Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министри вазифасидан озод қилинди;

1950 йил 29 июнь Фармони блан ўртоқ **И. Очилбеков** Ўзбекистон ССР Ижтимоий та'минот министри вазифасидан озод қилинди;

1950 йил 14 август Фармони блан ўртоқ **М. Муҳаммаджонов** Ўзбекистон ССР Совхозлар министри вазифасидан озод қилинди.

Депутат ўртоқлар!

Ўзбекистон ССР Конституциясининг 30-нчи моддасига мувофиқ, Президиум министрлар тайинлаш тўғрисидаги Фармонларини Олий Совет тасдиқига тақдим этади.

Шу масала юзасидан қуйидаги Қарор лойиҳасини ўқиб беришга рухсат этасиз:

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Ўзбекистон ССР Министрлари тайинлаш ҳақидаги Фармонларини тасдиқлаш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Муҳиддин **Исамуҳаммедовни** — Ўзбекистон ССР Ўрмон хўжалиги министри;

Ориф **Алимовни** — Ўзбекистон ССР Пахтачилик министри;

Бекиш **Носировни**—Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министри;

Родион Михайлович **Глуховни**— Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министри;

Аҳрор **Мухторовни**—Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министри;

Абдулла **Ниёзовни**—Ўзбекистон ССР Ижтимоий та'минот министри ва Мумтоз Муҳаммедович **Муҳаммедовни**—Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Сан'ат ишлари бошқармасининг бошлиғи; Ўрин **Азимовни**—Ўзбекистон ССР Совхозлар министри қилиб тайинлаш ҳақидаги Фармонлари тасдиқлансин.

Депутат ўртоқлар!

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми ўтган давр ичида Ўзбекистон ССР Олий Судининг составини бирмунча ўзгартирди.

1949 йил 13 июльда Президиум ўртоқ Шерали Усмонович **Усмоновга**,

1950 йил 7 июньда ўртоқ Михаил Георгиевич **Солдатенковга**,

1950 йил 29 июньда ўртоқ Маҳкам **Амиржоновга** Ўзбекистон ССР Олий Судининг а'золиги вазифасини бажаришга рухсат берди.

Бу масала юзасидан қуйидаги Қарор лойиҳасини ўқиб беришга рухсат этасиз:

Ш. У. Усмонов, М. Г. Солдатенков ва М. Амиржонов ўртоқларни Ўзбекистон ССР Олий Судининг а'зоси қилиб сайлаш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

Шерали Усмонович **Усмонов**, Михаил Георгиевич **Солдатенков** ва Маҳкам **Амиржонов** ўртоқлар Ўзбекистон ССР Олий Судининг а'зоси қилиб сайлансинлар.

Депутат ўртоқлар!

Ўзбекистон ССР Олий Судига халқ маслаҳатчилари сайлаш тўғрисида қуйидаги лойиҳа Сизларнинг тасдиқингизга тақдим этилади;

Ўзбекистон ССР Олий Судига халқ маслаҳатчилари сайлаш тўғрисида

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасининг Олий Совети **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР Олий Судига қуйидаги ўртоқлар халқ маслаҳатчиси қилиб сайлансинлар:

Ҳабибулла **Расулев**,
Галина Васильевна **Анохова**,
Нажим **Акбархўжаев**,
Петр Николаевич **Сигунов**,
Азиз **Исматов**,
Ҳаким Алиматович **Иброҳимов**,
Муҳаррам **Ғафурова**,
Поликарп Иванович **Ивлев**,
Анета Ивановна **Игошина**,
Гедаль Иосифович **Степковский**,
Карима **Ну'монова**.

Депутат ўртоқлар!

Ўзбекистон ССР Олий Совети қарамоғига ва тасдиқига киритиладиган Фармонлар ва таклифлар мана шулардан иборат.

Колхозларни йириклаштириш—қишлоқ хўжалигини янада юксалтиришнинг янги йўлидир

Большевиклар партияси, ўртоқ Сталиннинг раҳбарлиги остида миллион-миллион майда-хусусий деҳқон хўжаликлари йирик коллектив хўжаликларга айланди. Колхоз тузуми қишлоқ хўжалигимизни ривожлантириш учун беҳисоб имкониятлар яратиб берди.

Ўртоқ Сталин та'лим берганидек, йирик коллектив хўжаликнинг майда хўжаликдан устунлиги шундаки, йирик хўжалик машиналар қўлланиш, агрономия фани ютуқларидан фойдаланиш, ўғитлар ишлатиш, меҳнат унумини ошириш ва шундай қилиб энг кўп миқдорда товар маҳсулоти етказиб бериш имкониятига эгадир.

Колхоз тузуми ғалаба қозониши туфайли республикамиз қишлоқ хўжалигида ғоят катта ўзгаришлар юз берди. Республика колхозлари 1949 йилда пахта ҳосили ва пахта етиштириш жиҳатидан урушдан аввалги даражадан ошиб кетдилар. Жамоат чорва молларининг сони икки мартадан зиёдроқ кўпайди. Колхоз ва колхозчиларнинг даромади ошди. Республика колхозлари 1949 йилнинг ўзидагина 1948 йилдагига қараганда пул блан 1 миллиард 766 миллион сўм кўп даромад қилдилар. Бўлинмас фонд учун ажратилган маблағлар 284 миллион сўм кўпайди.

Большевиклар партияси ва совет давлати, шахсан ўртоқ Сталин колхозларни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Қишлоқ хўжалигимиз йил сайин тобора кўп миқдорда биринчи даражали тракторлар ва кўплаб янги машиналар блан та'минланмоқда. Республикадаги машина-трактор станцияларининг трактор парки 1950 йилнинг ўзидагина ўтган йилга нисбатан 32 процент, қишлоқ хўжалик машиналарининг умумий сони 45 процент кўпаяди, экскаваторларнинг сони эса қарийб икки марта ортди.

Тажриба шуни кўрсатадики, бу кучли техникадан йирик колхозларгина тўла-тўкис фойдаланаоладилар. Бундай колхозларда ерларнинг кўп бўлиши туфайли кучли тракторлар ва мураккаб деҳқончилик машиналаридан кенг фойдаланиш имконияти очилади. Йирик колхозларгина илғор Мичурин фанини қўлланиш ва механизация асосида меҳнат унумини ошираоладилар, ҳосилни ошираоладилар, жамоат хўжалигининг барча соҳаларини ҳартарафлама ривожлантирадилар, колхозларнинг жамоат бойликларини кўпайтирадилар ва колхозчиларнинг моддий аҳволини яхшилайдилар.

Республиканинг ўтган йили бирлашган кўпгина колхозларидан олинган мисоллар колхозларнинг йириклаштирилиши натижасида улар жамоат хўжалигини янада юксалтириш учун нақадар катта имкониятларга эга бўлишларини жуда равшан кўрсатди.

СССР Олий Советининг депутати ўртоқ Тешабой Мирзаев раис бўлган Андижон районидаги Дзержинский номли колхоз 1946 йилда 3 та майда колхоз блан бирлашган эди. Колхоз шу вақт ичида 800 гектардан кўпроқ янгидан сув чиқарилган ерларни ўзлаштираолди, пахта майдонини кенгайтирди ва пахта ҳосилини икки марта оширди. Колхоз ва колхозчиларнинг даромади йил сайин кўпаймоқда. Колхозда жамоат хўжалигининг ҳамма соҳалари ҳартарафлама ривожланмоқда. Бу йил колхоз янги социалистик посёлка қуришга киришди.

Фарғона районидаги Куйбишев номли колхоз «Биринчи май» колхози блан бирлашиб, бир йил мобайнида пахта майдонини 40 гектар кенгайтирди, ҳар гектар ердан оладиган ҳосилни 18 центнердан 26 центнергача оширди, пул даромадини 3 мартадан зиёд кўпайтирди.

Колхозчи деҳқонлар майда колхозларга қараганда йирик коллектив хўжаликларнинг афзаллигига ишонч ҳосил қилиб, майда колхозларни бирлаштиришни бирдамлик блан ёқламоқдалар.

Қисқа бир фурсат ичида республикада 2.425 майда колхоз бирлашди ва 986 та йирик колхоз ташкил қилинди.

Тошкент, Фарғона, Бухоро, Самарқанд областьларининг партия ва совет ташкилотлари майда колхозларни йириклаштириш соҳасида катта иш олиб бордилар. Тошкент областида ҳозирнинг ўзидаёқ 398 колхоз бирлаштирилиб, булардан 195 та йирик колхоз ташкил қилинди.

Орджоникидзе районида 32 колхоз ўрнига 10 та колхоз тузилди. Қуйичирчиқ районида 64 та колхоздан 25 та, Пискент районида эса 35 колхоздан 15 колхоз тузилди ва ҳоказо.

Колхозларнинг йириклаштирилиши туфайли ма'мурий-идора харажатларини камайтиришдан ташқари, бирталай кишиларни бевосита ишлабчиқариш ишлари учун бўшатиб бериш имконияти туғилди. 2.425 та йириклаштирилган колхозда ҳозирнинг ўзидаёқ ма'мурий-хизматчи ходимлардан 8.912 киши қисқартирилди. Бу кишиларнинг талайгина қисми бригада, звено ва чорвачилик фермаларини мустаҳкамлаш учун биркитилди.

Майда колхозларни йириклаштириш соҳасида кўрилган тадбирлар ҳозирнинг ўзидаёқ дала ишларида меҳнатни уюштириш, колхозчилар ўртасида меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва ғўза парваришидаги қолоқликка барҳам беришда ўз натижасини берди. Бирлаштирилган колхозлардаги колхозчилар ғўза ва бошқа экинлар парваришини яхшилаш, йиғим-терим арафасида экинлар парваришининг сўнгги даврида кейинда қолаётган участкаларда аҳволни яхшилаш учун астойдил курашаётирлар. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Фарғона районидаги «Янги куч» колхози Ворошилов номли колхоз блан бирлашганига қадар ғўза парвариши ва суғоришда жуда кейинда қолиб келар, кўп далалардаги экинлар ниҳоят суст ўсар эди. Бирлашган колхоз раиси ўртоқ Ғозиев ва колхоз правлениеси даставвал шундай участкалардаги ғўзаларни астойдил парвариш қилишга алоҳида э'тибор бериб тўғри иш қилдилар. Натижада бирнеча кун ичида кўп кишининг кучи блан ғўзаларнинг аҳволи сезиларли даражада яхшиланди.

Партия, совет ташкилотари ва қишлоқ хўжалик органларининг вазифаси майда колхозларга қараганда йирик колхозларнинг афзаллигини колхозчиларга қунт блан тушунтириб бериш, колхозчиларнинг колхозларни бирлаштириш тўғрисидаги ташаббусини ҳартарафлама қўллаб-қувватлашдан иборатдир.

Колхозларни йириклаштиришдан аввал бирлаштириладиган колхозларнинг экономикасини чуқур ўрганиш ва пухта тайёргарлик кўриш керак. Умумий йиғилишлар ўтказиш вақтида қишлоқ хўжалик артели Уставига қаттиқ риоя қилиш зарур. Партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари колхозларни йириклаштирган вақтда аввал бирлаштирилган колхозларнинг ижобий тажрибаларидан кенг фойдаланишлари керак.

Майда колхозларнинг йириклаштирилиши партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари зиммасига колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан янада мустаҳкамлаш, пахтачиликни ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тормоқларини юксалтириш соҳасида катта ва мас'улиятли вазифа юклайди.

Майда колхозларни иккита йирик колхозга бирлаштириб, уларга янги раҳбарлар сайлаб қўйиш блан жамоат хўжалигини янада ривожлантириш соҳасидаги ҳамма масалалар ҳал бўлади деб ўйлаш нотўғри ва катта хато бўлур эди. Майда колхозларни бирлаштириш ва йирик колхозлар тузиш блан ишнинг дастлабки ва кечиктириб бўлмайдиган қисмигина ҳал бўлади.

Бирлашган колхозлар олдида колхозни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш, техника воситаларидан янада кўпроқ фойдаланиш, ер тузиш ишларини тўғри ўтказиш, янги қурилишларни кенгайтириб юбориш, меҳнатни уюштириш ва деҳқончилик маданиятини юқори даражага кўтариш йўлида катта ва мураккаб вазифалар турипти.

Партия, совет ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органлари бирлашган колхозларга ҳартарафлама ёрдам беришлари керак, токи бирлашган колхозларнинг чорва моллари, анжомлари, маблағлари ва бошқа моддий бойликлари барча колхозларда ҳозирнинг ўзида қабул қилиниб бўлсин, улар эҳтиёт қилиб сақлансин, колхозчиларнинг меҳнатини ҳисобга олиш ва уларга ҳақ тўлаш ишларида тартиб ўрнатилсин. Меҳнат интизомини қат'иян мустаҳкамлаш, бўшаган ходимларни жой-жойига тўғри қўйиш, бухгалтерия ҳисоботини ва колхоздаги планлаштириш ишларини йўлга қўйиш керак.

Йирик қишлоқ хўжалигини плансиз олиб бориб бўлмайди. Шу сабабли бирлашган колхозларда янги ишлабчиқариш планларини тузиш керак. Ишлабчиқариш плани йирик хўжаликнинг барча устунликларини ҳисобга олиб тузилиши керак. Чорвачилик фермаларига янги ишлабчиқариш топшириқлари берилиши, шунингдек кирим-чиқим сметалари қайтадан кўриб чиқилиши, ички тартиб-қоидалар тасдиқланиши, иш нормалари ва баҳолар қайтадан кўриб чиқилиши керак.

Қишлоқ хўжалик ва пахтачилик министрликларининг органлари бу масалаларни ҳал этишда катта роль ўйнашлари лозим. Колхозларга ёрдам бериш учун жойларга қишлоқ хўжалик мутахассислари чиқариб юборилиши керак. Республикадаги илмий-текшириш муассасалари, ўқув юртлари ва бошқа қишлоқ хўжалик ташкилотлари ҳам ҳозирги вақтда колхозларга катта ёрдам беришлари лозим.

Раҳбар кадрларни тўғри танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш бирлашган колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш, жамоат хўжалигини юксалтириш ва экономикасини тезда ривожлантиришнинг ҳал қилувчи шартларидан биридир.

Ўртоқ Сталин бизга та'лим бериб айтган эдики, «Агар колхозларнинг тепасида чинакам революционерлар, большевиклар, коммунистлар турсалар, хўжалик ташкилотининг социалистик формаси бўлган колхозлар хўжалик қурилишида мў'жизалар кўрсатаоладилар».

Республикамиздаги кўпгина илғор колхозларнинг тажрибаси шуни кўрсатадики, колхозларга қобилиятли, сиёсий жиҳатдан саводли, маданиятли ва колхоз ишига содиқ бўлган кадрлар, колхоз раислари, правление а'золари, бригада бошлиқлари, чорвачилик фермаларининг мудирлари бошчилик қилаётган ерларда бундай колхозларнинг жамоат хўжаликларини жуда муваффақият блан ривожлантираётирлар. Уларнинг кўпига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвон берилди, мингларча колхоз раҳбарлари эса жамоат хўжалигида эришган ютуқлари учун Совет Иттифоқининг орден ва медальлари блан мукофотландилар.

Бундай колхоз раисларининг муваффақият қозонишига сабаб шуки, улар партия ташкилотларининг раҳбарлиги ва ёрдамига суяниб ишлайдилар, партия, комсомол ва колхоз активларига суянадилар, колхозчилар блан кун сайин яқин алоқада бўладилар, уларнинг ташаббусини ва ижодий ғайратини ҳартарафлама қувватлайдилар, қишлоқ хўжалик артели Уставига оғишмай амал қиладилар.

Йирик коллектив хўжаликларнинг раҳбарларидан ташкилий соҳада катта тажриба, агрономия ва зоотехника фанидан хабардор бўлиш, йирик деҳқончилик ишлабчиқаришига моҳирона раҳбарлик қилиш, колхозчиларни уюштира ва тарбиялай билиш талаб этилади. Шу сабабли партия, совет ташкилотлари олдида колхоз раислари составини тажрибали ва қобилиятли ходимлар блан мустаҳкамлашдек кечиктириб бўлмайдиган вазифа турибди.

Колхоз раислари вазифасида ишлаш учун сиёсий жиҳатдан ва амалий ишда синалган, олий ва ўрта қишлоқ хўжалик ма'лумотга эга бўлган мутахассисларни, шунингдек бошқа мутахассисларни ва қишлоқ хўжалик ишини билган ҳамда раҳбарлик ва ташкилотчилик тажрибаси бўлган, йирик коллектив хўжаликка раҳбарлик қилишга қодир бўлган кишиларни кенг равишда пастдан юқорига кўтариш керак.

Колхозлар йириклаштирилиши муносабати блан ишлабчиқариш бригадалари бошлиқларининг роли ва мас'улияти ниҳоятда ошади. Бу вазифада колхоз ишлабчиқаришини ва деҳқончиликни яхши билган, жамоат хўжалигини тўғри уюштиришга қодир бўлган, ма'лумотли, энг муносиб кишилар ишламоғи керак. Колхоз чорвачилик фермаларининг мудирлари ҳам шу талабларга жавоб берадиган кишилар бўлиши лозим.

☆

Колхозларнинг йириклаштирилиши муносабати блан колхозларчи ташкилий-хўжалик жиҳатидан янада мустаҳкамлаш соҳасида партия ташкилотларининг роли ва мас'улияти ошади. Колхозларда партиявий-сиёсий ишларни кенг кўламда олиб бориш учун партия ташкилотлари олдида катта имкониятлар очилади.

Колхозлар йириклаштирилганига қадар 2.417 та колхоздан 484 тасида партия ташкилоти йўқ эди. Эндиликда 986 та йириклаштирилган колхозда 975 та партия ташкилоти бор. Бу партия ташкилотларининг ҳарбирида ўрта ҳисоб блан 16 тадан коммунист бор.

Булунғур районидаги колхозлар йириклаштирилганига қадар 51 колхоздан 25 тасида бошланғич партия ташкилоти йўқ эди. Эндиликда йириклаштирилган 16 та колхознинг ҳаммасида партия ташкилоти бор. Агар колхозлар йириклаштирилганига қадар кўпинча бирнеча колхоздаги коммунистлар битта партия ташкилотига уюшган бўлсалар, эндиликда йириклаштирилган барча колхозларда тўла ҳуқуқли партия ташкилоти бўлиб, буларга кўпгина коммунистлар уюшган. Демак, район партия комитетлари колхозларда олиб борадиган партиявий ишларни анча яхшилаш, коммунистлар, комсомоллар ўртасида кенг кўламда оммавий-сиёсий иш олиб бориш, колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни йўлга қўйиш имкониятига эгадирлар.

Шуни унутмаслик керакки, ҳарбир колхознинг хўжалик соҳасида муваффақият қозониши партиявий ишнинг муваффақиятли боришига боғлиқдир. Шундай шароитда хўжалик соҳасида муваффақиятга эришиш, социалистик мусобақани оммавий равишда кучайтириб юбориш ва колхозчиларни тарбиялашда бошланғич партия ташкилотларининг мас'улияти ғоят ошади.

Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхоз бундан бир ой бурун қўшни уч колхоз блан бирлашди. Бу колхозларнинг ҳаммаси бирлашганга қадар камқувват эди. Бирлашган колхозда партия ташкилоти тузилди. Партия ташкилотининг сафида ҳозирги кунда 45 коммунист бор. Ўртоқ Содиқов партия ташкилотининг секретари қилиб сайланди. У, партия ташкилотининг секретари бўлганига қадар 6 йил раҳбар партия ишларида ишлаб келган эди. Партия ташкилотининг секретари ва йириклаштирилган колхоз раисининг ўринбосари бўлган ўртоқ Содиқов коммунистларни хўжалик-сиёсий вазифаларни муваффақиятли бажариш сари сафарбар этабилди. Колхоз бирлашганига қадар партия ташкилоти бу колхозларнинг ишига яхши та'сир кўрсатмас эди. Партия йиғилишлари ондa-сондагина чақирилиб, кўп ҳолларда расмият юзасидан ўтказилар, коммунистлар колхоз ишлабчиқаришининг ҳал қилувчи участкаларига қўйилмаган эди. Ҳозир аҳвол тамомила ўзгарган. Колхоз партия ташкилоти коммунистларни жой-жойига қўйди ва дастлабки кунларданоқ хўжаликнинг барча ҳал қилувчи тормоқларини ўз назорати остига олабилди. 45 агитатордан иборат агитколлектив ташкил этилди. Агитаторлар кунига социалистик мусобақа якунларини ма'лум қилиб борадилар, илғорларнинг тажрибасини ёйдилар, колхозчиларга ҳозирги куннинг энг муҳим масалаларини тушунтириб берадилар. Барча бригадаларда дала шийпонлари ташкил қилинган. Дала шийпонларида колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ва оқартув ишлари олиб борилади. 9 бригадага коммунистлар раҳбарлик қилмоқда, комсомол ташкилотининг иши жонлантириб юборилди.

Бу тадбирлар колхозларда меҳнат интизомини мустаҳкамлаш ва меҳнатни яхшироқ уюштиришга имкон берди. Шу блан бирга колхозда экинлар парвариши жуда яхшиланди, хўжалик бинолари, маданий-оқартув муассасалари қуриш ишлари кенгайтириб юборилди, ишлабчиқариш биноларига, колхозчиларнинг уйларига электр туширилаётир, колхоз телефонлаштирилмоқда.

Афсуски, йириклаштирилган барча колхоз бошланғич партия ташкилотлари Ленин номли колхоз партия ташкилоти сингари ишлаётир деб бўлмайди, район партия комитетлари эса камчиликларни тезроқ бартараф этишда бошланғич партия ташкилотларига етарли ёрдам бермаётирлар. Ҳолдевонбек район партия комитети 1950 йил мобайнида йирик колхоз бошланғич партия ташкилотлари секретарьларидан бирортасининг ҳам ҳисоботини тингламаган.

Йирик колхозларнинг барча афзалликларидан тўла-тўкис фойдаланиш учун колхоз бошланғич партия ташкилотларининг ишини қат'иян яхшилаш керак. Бошланғич партия ташкилотлари колхоз кадрларини давлат интизомига ва қишлоқ хўжалик артели Уставига қаттиқ риоя қилиш руҳида тинмай тарбиялашлари керак. Даставвал оммавий-агитация ишларини яхшилаш, агрономия фани муваффақиятлари ва қишлоқ хўжалик илғорларининг тажрибаларини колхоз ишлабчиқаришига жорий қилиш лозим. Бошланғич партия ташкилотлари колхозчилар оммасининг активлигини ошириш блан бирга колхозни бошқариш соҳасидаги демократик негизларни мустаҳкамлашлари, камчиликларни большевикча танқид ва ўз-ўзини танқид қилишни кенгайтиришлари, колхозчиларнинг социалистик онглилигини ошириб, уларни колхоз олдида турган вазифаларни ҳал қилиш сари курашга яна ҳам яхшироқ уюштиришлари керак.

Область ва район партия комитетлари бу ишда бошланғич партия ташкилотларига ҳартарафлама ёрдам беришлари, партия ташкилотларининг ишини чуқур ўрганишлари, уларнинг жамоат хўжалигини ҳартарафлама мустаҳкамлаш йўлидаги мас'улиятини оширишлари, партиявий иш тажрибасини ўрганиб кенг ёйишлари керак.

Ҳозир республика колхозлари ва совхозлари олдида пахта йиғим-теримига намунали тайёргарлик кўриш ва йиғим-теримни большевикча уюшқоқлик блан ўтказиш вазифаси турибди. СССР Министрлар Совети ва ВКП(б) Марказий Комитетининг «1950 йилда ҳосилни ўриб-йиғиб олиш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ишларини ўтказиш ҳақида» деб чиқарган қарорида партия, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг ҳосилни йиғиб-териб олиш соҳасидаги иш программаси батафсил баён қилиб берилган.

Ўзбекистон большевиклари колхозларга раҳбарликни ҳартарафлама яхшилаб ва ташкилий-хўжалик жиҳатдан уларни тезроқ мустаҳкамлашда колхозларга ёрдам бериб, мамлакатимизни юқори сифатли пахта блан та'минлаш ҳақида ўртоқ Сталин олдида ўз зиммаларига олган фахрли мажбуриятини шараф блан адо этадилар.

И. БАБКОВ.

Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети Қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири.

Хавфсизлик Советининг 22 августдаги мажлиси

НЬЮ-ИОРК, 22 август. (ТАСС). Раис Я. А. Малик бугун Хавфсизлик Советининг мажлисини очиб, сўзга чиқучилар рўйхатида икки нотиқ —Совет Иттифоқи ва Англия вакиллари борлигини айтди. Бугунги мажлисда Қурия масаласини муҳокама қилиш давом эттирилди.

Малик Совет Иттифоқи вакили сифатида сўзга чиқиб, Америка Қўшма Штатлари вакилининг Хавфсизлик Советининг аввалги мажлисида қилган баёнотига жавоб беришни истаганлигини айтди. Қурия масаласининг Хавфсизлик Советида муҳокама қилиниши шуни равшан кўрсатдики, деди Малик, америка иттифоқининг вакиллари Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал қилишни истамайдилар. Совет Иттифоқи Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал этишни ва бу масала Хавфсизлик Советида муҳокама қилинган вақтда қурия халқининг вакилларини чақиришни таклиф этди. Америка иттифоқининг вакиллари эса Қурия халқ-демократик республикасининг вакилларини мажлисга чақиришдан бош тортиб, фақат лисинманчилар тўдаси вакилини чақиришни истаганликларини айтдилар. Малик, америка иттифоқининг вакиллари Қурия халқига қарши агрессияни кенгайтиришни ва Хавфсизлик Советини ўзларига итоатли қуролга айлантиришни истаганликларини яна айтди.

Сўнгра Малик айтдики, америка иттифоқининг вакиллари чет эл қўшинларини Қуриядан олиб кетиш ҳақида гапирмадилар, америка аэропланларининг Қурияни ваҳшийларча бомбардимон қилаётганликлари ҳақида, Қуриядаги катта вайронгарчиликлар ҳақида индамадилар, Қурия халқ-демократик республикасининг бундай бомбардимонларга қарши билдирган норозилигини э'тиборга олмадилар.

Хавфсизлик Совети, деди ўз сўзини давом эттириб Малик, мана бу кечиктириб бўлмайдиган масалаларни дарҳол кўриб, ҳал этиши керак. Малик уқдириб ўтдики, америка куролли кучларининг Трумэн ва Макартур раҳбарлиги остида Қурия ишларига қуролли куч блан аралашувини Бирлашган Миллатлар байроғи блан ниқоблаш мумкин эмас. Халқаро ҳуқуқда ва ҳукуматлар ўртасидаги халқаро муносабатлар қоидаларида бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик принципи ғоят катта аҳамиятга эгадир. Бу принцип ҳамма мамлакатлар томонидан э'тироф қилингандир. Агрессия аниқ ифода қилиб берилган, агрессия—бир мамлакатнинг иккинчи мамлакатга ҳужум қилишидир. Гражданлар урушини ҳеч ким агрессия деб ҳисобламайди.

Малик бундай деди: Қуриядаги агрессияга қуриялиларга қарши уруш олиб бориш учун аскар юборган ҳукуматларгина тортилгандир. Бу ҳукуматлар ана шу халқаро ҳуқуқ ва халқаро урф-одатларни қўпол равишда буздилар. Малик айтдики, халқаро ҳуқуқни ва фактларни ҳарқанчалик бузиб тасвирлаганда ҳам, Америка Қўшма Штатларининг Қуриядаги агрессиясини яшириш мумкин эмас. Бу агрессия америкадаги ҳукмрон доираларнинг буйруғи блан амалга оширилмоқда. Бу доиралар Трумэн доктринасидан бошқа халқларни эзиш ва асоратга солиш учун фойдаланмоқдалар. Американинг ҳукмрон доиралари ўз нутқларида кичик халқларга бошқа мамлакатларнинг аралашувисиз озод ҳаёт кечириш ҳуқуки бериш кераклиги тўғрисида мунофиқона равишда гапирадилар. Аммо, Америка Қўшма Штатлари амалда Қурияда агрессияни давом эттирмоқдалар. Қурияга ҳамон янги аскарлар юбормоқдалар ва бошқа мамлакатларнинг қуролли кучларини урушга тортмоқдалар.

Сўнгра Малик, Макартур Қурияга қўшимча аскарлар юборишга уринмоқда, деди ва учта йирик империалистик давлат—Англия, Франция ва Голландия аскар юборишга ва'да бердилар деб уқдириб ўтди. Америка Қўшма Штатларининг ҳукмрон доиралари, — деди Малик,—Осиё халқларига қарши очиқдан-очиқ агрессия бошлаб, бу агрессияни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг байроғи блан никоблашга уринмоқдалар. Бу агрессия Осиё халқларига қарши бошланган мустамлака урушидан бошқа нарса эмас.

Малик айтдики, ҳатто ҳукмрон синфга қарашли матбуот ҳам Қуриядаги аҳволни «полиция чораси» деб эмас, балки уруш деб атайди; шу блан бирга Малик Америка Қўшма Штатлари Қурия халқига қарши уруш олиб боришга жуда кўп маблағ ажратганлигини эслатиб ўтди. Малик дедики, Америка Қўшма Штатларининг Хавфсизлик Советидаги вакили Америка Қўшма Штатларининг Қуриядаги тажовузкорлик ҳаракатларини ма'қуллатдириш учун Советда кўпчиликни уюштирди. Малик бундай деди: Хавфсизлик Советининг Қурияга нисбатан қилган ҳатти-ҳаракати ғайри қонуний эканлиги шу блан исбот бўлдики, бу агрессияда қатнашувчи мамлакатларнинг сони нотўғри, я'ни 53 мамлакат деб кўрсатилди. Ҳақиқатда эса, деди Малик, американинг Қуриядаги ҳаракатини фақат бир мамлакат—Англиягина қувватламоқда. Америка Қўшма Штатлари бошқа мамлакатларни Қурияга аскар юборишга мажбур этмоқчи бўлади, холос.

Бошқа ба'зи мамлакатлар, — деди ўз сўзини давом эттириб Малик, — бу қабиҳ урушда қатнашиш учун Қурияга эҳтимол бирнеча юз кишидан иборат аскар юборажаклар. Аммо бу ҳол ҳақиқатда Америка Қўшма Штатларининг Голландия ва Франция каби бошқа мустамлакачи давлатлардан ўрнак олиб, Осиё халқларини империализм асоратига солишни давом эттиришга уринаётганлигини яшираолмайди. Америка Қўшма Штатлари Осиё халқларини асоратга солишни мақсад қилиб қўйган «мустамлака органи тузмоқда». Мутлақо равшанки, — деди Малик, — американинг ҳукмрон доиралари бундан буён ҳам мустамлака халқларини зулм остида сақлашни истайдилар.

Малик Америка Қўшма Штатлари Узоқ Шарқ мамлакатларидан ғоят катта фойда олаётганликларини айтиб, 1947 йилдан буён Англия ва Америка Қўшма Штатларининг бу мамлакатлардан олган фойдаси бирнеча миллиард долларни ташкил қилганлигини эслатиб ўтди. Осиё халқларининг ривожланмаётганлиги ва қашшоқланганлигининг сабабларидан бири ҳам шудир.

Малик Осиёдаги бу мазлум халқларнинг аҳволини Ўзбекистон ва Туркманистон республикаларидаги халқларнинг аҳволи блан таққослаб кўрсатди. У 1917 йилги Улуғ Октябрь революциясидан кейин бу республикалардаги халқларнинг ҳаётида экономика, маориф ва маданият соҳасида ғоят катта муваффақиятларга эришилганлигини кўрсатиб ўтди.

Малик Ўзбекистон республикасини мисол қилиб келтирди. Ўзбекистон республикаси революциядан илгариги қолоқ мамлакатдан юксак ривожланган социалистик давлатга айланди, бунда 900 дан ортиқ саноат корхонаси, шу жумладан, оғир саноат корхоналари бор. Ўзбекистон саводсизлик тугатилган ва жуда кўп бошланғич, ўрта ва олий мактабларга эга бўлган мамлакатга айланди, деди. Малик Туркманистон республикаси ҳам худди шундай тараққий этганлигини айтди.

Малик айтдики, Америка Қўшма Штатларининг вакили ўз сўзини тасдиқлаш учун Хавфсизлик Советининг резолюцияларини далил қилиб кўрсатишга уринди, Америка Қўшма Штатлари Ташқи ишлар министрлари советининг бирлашган Қурия давлати тузиш тўғрисида Москвада қабул қилган қонуний қарори тўғрисида индамай ўтди.

Америка Қўшма Штатлари Жанубий Қурияда «эркин сайлов» ўтказилди, деб исботлашга уринди, — деди ўз сўзини давом эттириб Малик, — ҳолбуки, қурия халқи Ли Син Ман усул идорасини қабул этишга мажбур қилинди. Америка монополиячилари, деди Малик, Қурияни америка ҳокимлари томонидан идора қилинадиган америка мустамлакасига айлантирдилар. Улар қуриялиларни қул қилмоқдалар.

Малик Япония таслим бўлгандан кейин Қурия устида озодлик қуёши чиққанлигини айтиб, Шимолий Қурияда ер ислоҳоти ўтказилганлигини, маориф, фан ва маданият ишлари ривожланганлигини уқдириб ўтди. Жанубий Қурияда эса бутунлай бошқа манзарани кўрамиз. Бу ерда Ли Син Ман америка аскарлари ҳимояси остида мамлакатни Америка Қўшма Штатларининг мустамлакасига айлантиришга, халқнинг озодлигини бўғишга киришди. Минг-минглаб ватанпарварларни қамаб қўйди.

Америка монополиячилари Қурияда вольфрам конларини ва бошқа табиий бойликларни ўз қўлларига олдилар.

Малик американинг Қурияда саноатни тугатишга қаратилган сиёсатини тасвирлаб берди. Бу сиёсат Жанубий Қурияни Америка саноат моллари сотиладиган бозорга айлантиришни кўзда тутади. Малик деҳқонларнинг 80 проценти ерсиз бўлганлигини ва Жанубий Қуриянинг хона вайрон бўлган қишлоқ хўжалигида қул сифатида ишлаётганликларини айтди. Ишсизлик ва саводсизлик кучайди, бой қурия маданияти инқирозга юз тутди. Америка Қўшма Штатларининг халққа қарши қаратилган сиёсати натижасида Жанубий Қурия халқи японлар ҳукмронлиги вақтидагига қараганда ҳам ёмон аҳволга тушиб қолди.

Малик айтдики, Жанубий Қуриядаги террорчилик усул идораси халқнинг демократик руҳини тушираолмади. Жанубий Қурия халқи шимолий қуриялилар блан бирга Халқ мажлисига вакиллар сайлади. Жанубий қуриялилар Ли Син Ман усул идорасини қувватламадилар ва бошдаёқ америка монополиячиларига қарши чиқдилар.

Малик айтдики, Қуриядаги уруш қурия халқининг ўз озодлиги учун олиб бораётган умумий урушига айланди. Қурия ёшларидан деярлик 800 минг киши фронтда жанг қилишни истаганлигини билдирди, шу блан америка агрессиясига жавоб берди. Америка Қўшма Штатлари қурия халқига қарши урушни кенгайтиришни, Жанубий Қуриянигина эмас, балки бутун Қурияни америка монополиячилари ва малайларига бўйсундиришни истайдилар. Америка қуролли кучлари Шимолий Қуриянинг саноат жиҳатидан ривожланган районларини қасддан бомбардимон қилмоқдалар. Америка Қўшма Штатлари Қурияда ҳукмронлик қилиб, бойлик ортдиришдан воз кечишни истамайдилар.

Аммо бундай ҳукмронлик остида яшашни ҳечбир халқ истамайди. Хавфсизлик Совети Америка Қўшма Штатларининг ҳаракатини Бирлашган Миллатлар ҳаракати деб ниқоблашга уриниш ўрнига, қурия халқига ўз тақдирини ўзи ҳал қилиш имкониятини бериши лозим. Хавфсизлик Совети ҳар икки томоннинг фикрини эшитиши керак.

Қўшма Штатларнинг Қурия, Хитой, Вьетнам ва Узоқ Шарқдаги бошқа мамлакатларнинг халқларига қарши қаратилган агрессив мустамлакачилик ҳаракатларини ниқоблашига йўл қўйиб бўлмайди. Европа халқлари Америка Қўшма Штатларининг Қуриядаги ҳаракатларини қораламоқдалар; Бирлашган Миллатлар Ташкилоти жуда кўп телеграммалар олмоқда. Бу телеграммаларда дун'ё халқларининг фикри ифода қилинган. Америка Қўшма Штатлари Қурия ва Осиё халқларига қарши қаратилган агрессив ҳаракатлардан воз кечмас экан, халқларнинг озодлиги ва бошқалар тўғрисидаги гаплар фақат қуруқ гап бўлиб қолади. Малик ўз сўзининг охирида чет эл қўшинларини олиб кетиш йўли блангина Америка Қўшма Штатларининг қонли агрессиясини тўхтатиш ва Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал қилиш мумкин, деди.

Малик нутқини француз ва инглиз тилларига таржима қилиш тартиби ҳақидаги масала муҳокама қилингандан кейин Англия вакили Жебб гапирди. Жебб Маликни Хавфсизлик Советининг ишига «тўсқинлик» қилишда айбламоқчи бўлди, бунинг учун лисинманчилар тўдасининг вакили Хавфсизлик Совети мажлисига чақирилмаганлигини далил қилиб кўрсатди.

Жебб узундан-узоқ гапириб Қуриядаги уруш гражданлар уруши эканлигини инкор қилишга уринди.

Сўнгра Жебб ўзининг тутган йўлини асослаб бермоқчи бўлди. Бу йўл қурия халқининг вакилини Хавфсизлик Совети мажлисига чақиришни рад этишдан иборатдир. Шундан кейин Жебб марксизм фалсафаси ҳақида гапириб кетди.

Жеббдан кейин Америка Қўшма Штатлари вакили Остин гапирди. У Совет Иттифоқининг шимолий қуриялилар вакилини Хавфсизлик Советига чақириш тўғрисидаги таклифига қўпол равишда э'тироз билдирди.

Остин Америка Қўшма Штатлари ҳукуматининг Жанубий Қурияда тутган сиёсатини кўкка кўтариб мақтади.

Остин сўзидан кейин Хавфсизлик Советининг мажлиси ёпилди.

Навбатдаги мажлис 25 августда бўлади.

ҚУРИЯДАГИ ВОҚИАЛАР

ҚУРИЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ АРМИЯСИ БОШ ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ АХБОРОТЛАРИ

ПХЕНЬЯН, 22 август. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги 22 август эрталаб қуйидаги ахборотни э'лон қилди: Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда америка қўшинларига ва лисинманчи қўғирчоқ қўшинларга зарбалар бермоқдалар. Америка қўшинлари ва лисинманчи қўғирчоқ қўшинлар авиация ва мотомеханикалаштирилган қисмларининг ёрдами блан қаттиқ қаршилик кўрсатишни давом эттирмоқдалар.

Айрим районларда душман қарши атакаларга ўтишга уринмоқда. Лекин Халқ армиясининг қўшинлари бу қарши атакаларни қайтариб, душманга талафот етказмоқдалар.

Халқ армиясининг жанубий соҳилда ҳужум қилаётган қўшинлари 25-нчи америка дивизияси ва денгиз пиёда аскарларининг мудофаасини ёриб ўтиб, ҳужумни давом эттирмоқдалар.

Халқ армиясининг зенит қисмлари Синандзю (Синансю) районига ҳужум қилган 3 та америка қирувчи аэропланини ва Пхеньян районида бир қирувчи аэропланни уриб туширдилар.

ПХЕНЬЯН, 22 август. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги бугун кечқурун ахборот э'лон қилди, ахборотда бундай дейилади:

Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда америка қўшинларига ва лисинманчи қўшинларга қарши шиддатли жангларни давом эттирдилар.

Америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинлар, шунингдек зўрлик блан сафарбар қилинган полиция ва ёшлардан иборат мудофаа отрядлари деб аталган отрядлар танк ва мотомеханикалаштирилган қисмларнинг мадади блан қаршилик кўрсатмоқдалар, айрим жойларда эса ҳужум жанглари олиб бормоқдалар.

Америка авиацияси мамлакатнинг жанубий ва шимолий қисмларидаги районларга ҳар куни ҳужум қилиб, бу районларни ваҳшийларча бомбардимон қилмоқда.

19 августда Чхончжинь (Сейсин)га ҳужум қилган 50 дан ортиқ америка аэроплани шаҳарнинг марказий районига 500 дан ортиқ бомба ташлади, натижада кўп уй-жой, мактаб бинолари, касалхоналар, театр ва бошқа маданий-оқартув муассасалари вайрон бўлди. Аҳоли ўртасида ўлганлар ва ярадор бўлганлар бор.

ҚУРИЯДАГИ УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА АМЕРИКА МУХБИРЛАРИНИНГ ХАБАРЛАРИ

НЬЮ-ИОРК, 22 август. (ТАСС). Мухбирларнинг Токио ва Қуриядан берган хабарларидан ма'лум бўлишича, Қурия Халқ армиясининг қисмлари Масань (Масан) шаҳридан ғарбда 9 миля кенгликдаги фронтда муваффақиятли ҳужум жангларини давом эттириб, 25-нчи америка пиёда аскарлар дивизиясининг қўшилмаларини чекинишга мажбур этмоқдалар.

Макартур штабининг ахборотида айтилишича, америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинлар Пхохан (Хокодо) районида қарши атакалар қилмоқдалар. Тэгу (Тайкю) шаҳри ёнида ва Хаман (Ню-Масан) атрофларида ҳам жанглар бораётганлиги хабар қилинади. Бу ерда америка қўшинлари Собук шаҳри яқинида тоғлар орасидаги позицияларини қайтариб олишга уринмоқдалар.

ЖУЛЬЕН ЛЯОНИ ДАФН ҚИЛИШ МАРОСИМИ

ПАРИЖ, 22 август. (ТАСС). Бугун Льеж яқинидаги Серенда Бельгия коммунистлар партиясининг 18 августда ёвузларча ўлдирилган раиси Жульен Ляони дафн қилиш маросими бўлди. Дафн маросимида қатнашучилар ўтган йўллар бўйига дафн маросимида қатнашиш ва Ляо ўлдирилганлиги муносабати блан қотилларга ўз нафратларини билдириш учун ишни тўхтатган жуда кўп ишчилар йиғилдилар.

ЖУЛЬЕН ЛЯОНИНГ ЎЛДИРИЛИШИГА ДОИР

ПАРИЖ, 22 август. (ТАСС). «Юманите» газетаси хабар беради: «Бельгияда ва бутун дун'ёда халқларнинг норозилиги кучайганлиги сабабли Бельгия ма'мурлари Жульен Ляонинг қотилларини қамоққа олишга мажбур бўлдилар. Жульен Ляони ўлдирган ҳар икки қотил фашистлардир. Уларнинг бири собиқ эсэсчидир.

Ма'лумки, Бельгияда демократик ташкилотларга қарши қаратилган фитна фош этилди. Қурол-яроғ омборлари топилди. Ляони ўлдирган қотилларнинг бошлиғи де Лоос Корсвареннинг ёнидан демократик ташкилотларга иғвогарлик мақсадида ҳужум қилиш ҳақидаги план топилган».

1951—1955 ЙИЛЛАРДА ЎЗАРО МОЛ ЕТКАЗИБ БЕРИШ ТЎҒРИСИДАГИ СОВЕТ—ФИНЛЯНДИЯ БИТИМЛАРИ ТАСДИҚЛАНДИ

12 августда СССР Олий Советининг Президиуми 1951—1955 йилларда ўзаро мол етказиб бериш тўғрисида Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи блан Финляндия Республикаси ўртасида тузилган Битимларни тасдиқлади.

ТОЛЬЯТТИ АВТОМОБИЛЬ ҲАЛОКАТИ ВАҚТИДА ЯРАДОР БЎЛДИ

РИМ, 23 август. (ТАСС). Римда олинган ма'лумотларга қараганда, кеча Ивреа—Аоста йўлида (Пьемонт области) автомобиль ҳалокати юз берган. Бу автомобильда Пальмиро Тольятти Аостага кетаётган экан.

Автомобиль йўлда қарши келаётган юк машинасидан сақланиш учун ўзини бир чекага олганда, йўл бўйидаги тўсиққа урилган. Тольяттининг кўкрак ва оёғи лат еган. У Ивреа шаҳрининг касалхонасига олиб бориб қўйилган. АНСА агентлигининг хабарига қараганда, Тольятти касалхонада бир-икки кун даволаниши керак.

РУСЬ ПРАВОСЛАВИЯ ЧЕРКАВИ ПАТРИАРХИ ВА СИНОДИНИНГ БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИ ХАВФСИЗЛИК СОВЕТИГА МУРОЖААТИ

Русь Православия Черкавининг патриархи ва Синоди Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Советига қуйидаги баёнот блан мурожаат қилдилар:

«НЬЮ-ИОРК. ЛЕЙК—САКСЕСС. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Советига

Москва ва бутун Русь патриархи Алексейнинг ва унинг ҳузуридаги муқаддас Синоднинг баёноти

Қурия халқи қонли уруш даҳшатларини бошидан кечираётган, ваҳшийларча қилинаётган бомбардимонлар натижасида бутун-бутун қишлоқлар ер блан яксон қилинаётган, бомбалар ва бошқа даҳшатли қуроллар шаҳарларни, улардаги касалхоналарни, мактабларни хароб қилаётган, жон бераётган ҳимоясиз болалар, оналар ва кексаларнинг фар'ёдлари эшитилаётган, уларнинг оҳи кўкка етаётган бир вақтда Русь Православия Черкави, унинг бошлиғи ва Муқаддас Синоди Қуриядаги қонли воқиалардан нэтироб чекиб, қурия халқининг азоб-кулфатларига бепарво қараб туролмайди ва ҳаққониятни ҳимоя қилиб чиқади. Русь Православия Черкави азоб-кулфатларга дучор бўлган мамлакатга раҳм-шафқат қилмай қололмайди ва Қуриядаги америка агрессиясига қарши норозилик билдиради.

Америка Қўшма Штатларининг қурия халқининг ички ишларига аралашганлиги ҳаммага равшандир. Америка Қўшма Штатларининг раҳбарлари ўз ҳарбий ҳаракатларини ҳамон кучайтириб, Қурияга қарши қаратилган бу ҳаракатларга бошқа мамлакатларни ҳам тортишга уринмоқдалар.

Русь Православия Черкави қурия халқининг ички ишларига бу хилда аралашишни ва америка авиациясининг Қуриянинг тинч аҳолисини ваҳшийларча қиришини қоралайди. Русь Православия Черкави тинчлик ҳалоскори парвардигор ҳаққи, бундай зўравонликни ва бомбардимонларни тўхтатишга, чет эл қўшинларини Қуриядан олиб кетишга ва бу ғайри-қонуний урушни бутунлай тўхтатишга астойдил чақиради.

Русь Православия Черкави халқлар ўртасида тинчликни та'минлаши лозим бўлган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг кучи ва та'сирига ишонгани ҳолда, Қуриядаги воқиалар муносабати блан чуқур қайғурганини изҳор қилиб, халқаро тинчликнинг Марказий Органи бўлган Хавфсизлик Советидан юз берган аҳволни тинч йўл блан дарҳол ҳал қилиш учун ҳамма тадбирларни кўришни ўтиниб сўрайди.

АЛЕКСЕЙ — Москва ва бутун Русь патриархи.

Муқаддас Синод а'золари:

НИКОЛАЙ — Крутицкий ва Коломна митрополити.

ИОАНН — Киев ва Галиция митрополити, Украина экзархи.

ГРИГОРИЙ — Ленинград ва Новгород митрополити.

КОРНИЛИЙ — Горький ва Арзамас архиепископи.

ИОАНН — Молотов ва Соликамск архиепископи.

ПАНКРАТИЙ — Волин ва Ровно епископи.

1950 йил, 21 август.
Москва шаҳри».

Н. Н. МАЛАХОВ

Ўзбекистон ССР Давлат план комиссиясининг а'зоси, халқ хўжалик плани бўлимининг бошлиғи ўртоқ Николай Никитич Малахов оғир касалликдан кейин 1950 йил 22 августда бевақт вафот этди.

Ўртоқ Малахов 1896 йилда шахтёр оиласида туғилди. Ўртоқ Малахов 14 ёшидан бошлаб мустақил меҳнат қилиб, айни вақтда узлуксиз ўқиди. Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин ўртоқ Малахов Қизил Армия сафига кирди, кейин совет ва касаба союз ташкилотларида бирмунча мас'улиятли вазифаларда ишлади. Ўртоқ Малахов 1932 йилдан бошлаб Қирғизистон ССР ва Ўзбекистон ССР план органларида хизмат қилиб келди.

Ўртоқ Малахов Ўзбекистонга келиб, Бухоро область план бўлимининг экономисти вазифасида ишлай бошлади, 1940 йилдан бошлаб эса СССР Давлат план комиссияси Ўзбекистон Вакилининг янгидан ташкил этилган аппаратида ишлай бошлади, бу ерда у 1949 йилгача узлуксиз хизмат қилди. Ўртоқ Малахов Улуғ Ватан уруши йилларида катта ва мас'улиятли вазифани бажарди, у оғир саноатнинг иттифоқ аҳамиятига эга бўлган заводларини Ўзбекистонга кўчириш соҳасида катта давлат аҳамиятига эга бўлган мас'улиятли вазифани ҳормай-толмай адо этди, урушдан кейинги бешйиллик даврида эса бешйиллик планни бажаришда ва янги имкониятларни қидириб топишда бу заводларга ёрдам берди.

Ўртоқ Малахов Ватанимизга ва Ленин—Сталин ишига чексиз содиқ эканини амалда кўрсатди.

Ўртоқ Н. Н. Малахов Ўзбекистон ССР Олий Советининг фахрий ёрлиқлари, «Улуғ Ватан уруши давридаги шавкатли меҳнати учун» медали блан ҳамда Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллик байрами кунларида Ҳурмат Белгиси ордени блан мукофотланди.

Ўртоқ Малахов умрининг охиригача садоқатлик блан ишлаб келди. У бемор бўлган вақтида ҳам ўзига топширилган ишга ҳардоим раҳбарлик қилди, ҳамма вақт талабчан ва ташаббускор раҳбар сифатида танилди, социалистик планлаштириш методологиясини мукаммаллаштиришга интилди, халқ хўжалигини планлаштириш ишларида ўртоқларига катта ёрдам берди. Унинг иши биз учун ва бутун планлаштириш ходимларининг коллективи учун намуна бўлаолади.

Дўст ва ўртоғимиз Николай Никитич Малаховнинг хотираси қалбларимизда ҳамиша яшайди.

БИР ГУРУҲ ЎРТОҚЛАРИ.

Колхоз қишлоқларида янги қурилишлар

ФАРҒОНА область, Олтиариқ районн марказидаги маданият ва истироҳат боғида 500 кишилик ёзги кинотеатр биноси қурилди. Қишлоқ хўжалик асбоблари магазини учун ҳам янги бино қурилиб, фойдаланишга берилди.

Пахтадан йил сайин кўп даромад олаётган Файзобод қишлоқ советидаги «Қизил қўшин» колхозида сўнгги икки йил ичида 500 кишилк клуб, боқча, ясли, қизил чойхона, идора биноси ва катта пахта омбори қурилди. 70 дан ортиқ колхозчи янги уй-жой қуриб олди.

Шунингдек, «Ленинобод» колхозида 20 та, Жданов номли колхозда 17 та, Молотов номли колхозда 15 та хўжалик бу йил янги типда қурилган уйларга кўчиб кирди. Чапаев номли колхозда ҳам янги мактаб биноси қад кўтарди.

Қ. Қаҳҳоров.

НАМАНГАН район, Қуйбишев қишлоқ советидаги Жданов номли колхозда электр станция қурилиб ишга туширилди, колхоз идораси, чойхона, клуб ва бошқа жамоат бинолари ёритилди. Шунингдек, колхозчиларнинг уйлари ҳам электрлаштирилди.

Колхозда бу йил 500 кишилик янги клуб биноси қурилиб, эксплоатацияга топширилди.

И. Назруллаев.

АНДИЖОН район, Пахтаобод қишлоқ советидаги «Темирйўл» колхозида қурилиш ишлари анча тезлашди. Шу йилнинг ўзида қишлоқнинг катта йўли ёқасида 500 кишилик янги клуб биноси қад кўтарди, катта магазин, чойхона ва бошланғич мактаб учун 4 хоналик кўркам бино қурилди.

А. Мадраҳимов.

Босилмаган хабарлар изидан

Самарқанд область, Пастдарғом район, Пўлатчи қишлоқ советидаги Пушкин номли колхоз а'зоси Мамат Жуманов маиший жиҳатдан бузилганлиги ва хотин устига хотин олиб, хотин-қизлар ҳуқуқини поймол қилиб келганлиги ҳақида редакциямизга хабар келган эди.

Ўзбекистон К(б)П Пастдарғом район комитетининг секретари ўртоқ Яхшиев бу хабар юзасидан текшириш ўтказилганини хабар қилди. Жуманов Муҳаррам Ҳусанова деган хотин блан 22 йил турмуш қилиб, кейинги вақтда уни беш боласи блан қўйиб юбориб, хўрлаган ҳамда Нажмия Орифматова деган хотин блан бирга турабошлаган.

Пастдарғом район партия комитетининг бюроси текшириш натижасини муҳокама қилиб, Мамат Жумановни партия а'золигидан ўчирди ва жиноий жавобгарликка тортиш учун унинг ҳақидаги ҳужжатларни район прокурорига топширди.

☆

Редакциямизга келган бир хабарда Тошкент шаҳар, Октябрь райпромкомбинатига қарашли чарм цехининг бошлиғи Каримов ўз вазифасига совуққонлик блан қараб келганлиги натижасида ишлабчиқариш плани бажарилмаётганлиги ва сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарилаётганлиги кўрсатилган эди.

Ўзбекистон К(б)П Октябрь район комитетининг секретари ўртоқ Эшонхўжаев бу хабар юзасидан текшириш ўтказилиб, унда кўрсатилган фактлар тўғри топилганлигини редакциямизга хабар қилди.

Райпромкомбинат директори Самиғжонов ва партия ташкилотининг секретари Аҳмедовлар огоҳлантирилди, чарм цехида содир бўлган камчиликларни тезда йўқотиш ҳақида уларга тегишли йўл-йўриқлар берилди.

Чарм цехининг бошлиғи Каримов ишни уддалай олмаганлиги учун ўз вазифасидан бўшатилди.

☆

Редакциямизга Тошкент қишлоқ районида маданий-оқартув ишлари қониқарсиз аҳволда эканлиги, район раҳбарлари маданий-оқартув ишлари учун кадрлар танлаш масаласига етарли э'тибор бермаётганликлари ва район маданий-оқартув бўлимига қарашли кутубхона меҳнаткашларга етарли даражада хизмат қилмаётганлиги ҳақида бир хабар келган эди.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг ижроия комитети бу хабар юзасидан текшириш ўтказиб, унда кўрсатилган фактларни тўғри деб топди. Тошкент қишлоқ районида маданий-оқартув ишларини яхшилаш юзасидан тегишли тадбирлар белгиланди.

Район маданият уйи ва кутубхона янги бинога кўчирилди ҳамда уларни етарли китоб-журналлар ва маданий буюмлар блан та'минлаш учун тегишли маблағ ажратилди.

БИЛДИРИШ

Шу йил 24 август кеч соат 7 да Адабиётчилар уйида (1 Май кўчаси, 20-нчи уй) **«Озодлик ва тинчлик куйчиси Нозим Ҳикмат»** деган темада лекция бўлади. Лектор—Илмий ва сиёсий билимларни тарқатувчи Бутун Иттифоқ жамиятининг ҳақиқий а'зоси ўртоқ **Кямилев.**

Қизиққан ўртоқларнинг келиши мумкин.

Мас'ул муҳаррир ўринбосари
Б. РАҲМОНОВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА —24 августда **Тоҳир ва Зуҳра.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — **Кўк қиличлар,** кеч соат 9 ва 11 да **Қадимги водевиль.**

«ХЕВА» — **Кўк қиличлар.**

«ИСКРА» (қишки) — 1-нчи залда кеч соат 9 ва 11 да **Ўн учлар.**

«КОМСОМОЛЕЦ» (қишки)—**Дубровский.**

«РОДИНА», «ВАТАН», қишки «ИСКРА», ёзги «ИСКРА», қишки «НАВОИЙ» (кундуз), ёзги «НАВОИЙ», «ЎЗБЕКИСТОН», «УДАРНИК», ёзги «ТЕЛЬМАН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ПУШКИН» кинотеатрларида — янги бадиий фильм **Махфий миссия.**

«СОЮЗРЕАКТИВСБЫТ» НИНГ
кимёвий реактивлар базаси ва улгуржи-чакана магазинларида кўп миқдорда ҳархил органик ва неорганик

РЕАКТИВЛАР, КИСЛОТАЛАР, ИШҚОРЛАР ВА БОШҚА КИМ'ЁВИЙ МОЛЛАР

СОТИЛМОҚДА

Магазинлар ким'ёвий молларни почта орқали посилка қилиб юбориш учун ҳам заказ қабул қиладилар.

Базанинг адреси: Тошкент шаҳар, Клара Цеткин кўчаси, 78-нчи уй, магазинларнинг адреси: 1) Тошкент шаҳар, Ўзбекистон кўчаси, 23-нчи уй, 2) Олмаота шаҳар, Шевченко кўчаси, 60-нчи уй.

«ГЛАВКИНОПРОКАТ» НИНГ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ
республика кинотеатрларида кўрсатиш учун

Махфий миссия

деган янги бадиий фильм чиқарди.

Сценарий авторлари — **К. Исаев, М. Маклярский.**

Бош оператор — **Б. Волчек.**

Постановкачи — **Михаил Ромм.**

Композитор — **А. Хачатурян.**

Рассомлар — **А. Фрейдин, П. Киселёв.**

Овозга олучи оператор — **В. Попов.**

Оркестр — СССР Кинематография министрлигиники, дирижёр—**Г. Гамбург.**

Бу фильмни Ленин орденли «Мосфильм» киностудияси 1950 йилда ишлаган.

«Главкинопрокат» чиқарган.

Тошкентдаги
8-НЧИ ЭЛЕКТР РЕМОНТ ЗАВОДИ
ҳархил тип ва қувватга эга бўлган
ЭЛЕКТРОМОТОРЛАР, ГЕНЕРАТОРЛАР ВА ТРАНСФОРМАТОРЛАР РЕМОНТ ҚИЛИШ УЧУН ЗАКАЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТДИРАДИ

Йирик машина ва трансформаторларни ўрнатилган жойларида кўчма бригадалар бориб ремонт қилади. Ремонтнинг сифати гарантияланади.

Ремонт ишлари учун Электр саноати министрлигининг прейскуранти юзасидан ҳақ олинади.

Заказ бериш учун адрес: Тошкент шаҳар, Куйбышевское шоссе, Узбумкомбинат территориясида. Телефон — 37-444.

Заказлар дам олиш кунларидан бошқа ҳар куни соат 8 дан 16 ғача қабул қилинади (танаффус соат 12 дан 13 ғача). Тайёр маҳсулот соат 8 дан 12 ғача берилади.

К. Е. Ворошилов номидаги «ТАШСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИГА

металларни қиздирмасдан ва қиздириб ишлашга доир технолог, механик, конструктор, электрик ва сварка ишига доир инженерлар ва техниклар, токарьлар, слесарьлар, фрезерчилар, шлифовшиклар, қолипчилар, электросваршиклар, газосваршиклар, электромонтёрлар, темирчилар, қозончилар, дурадгорлар, шоферлар, юкчилар, ёрдамчи ишчилар, уборшицалар

КЕРАК

Шу касбларга
ШОГИРДЛАР ҲАМ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Шогирдлар тегишли касбларни ўрганиш учун малакали ишчиларга бириктириладилар. Ўқиш муддати 2 ойдан 3 ойгача бўлиб, ойига 300 сўм миқдорида стипендия тўланади.

Тошкент шаҳар, Сельмаш кўчаси, 2-нчи уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468. Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими—31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими—32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат — 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.

Р. 06360. «Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1143.